

NATO YRA ESMINIS LIETUVOS SAUGUMO GARANTAS

Briuselyje su darbo vizitu viešinti Ministrė Pirmininkė **Ingrida Šimonytė** susitiko su NATO generaliniu sekretoriumi **Jensu Stoltenbergu**. Susitikime buvo aptarti regiono bei Aljanso saugumo iššūkiai, santykiai su Rusija ir kiti aktualūs klausimai.

„NATO, kaip kolektyvinės gynybos Aljansas, yra esminis Lietuvos saugumo garantas, o dabartinėje saugumo aplinkoje sąjungininkų buvimas mūsų regione yra gyvybiškai svarbus“, – sakė premjerė.

Premjerė padėkojo už NATO priešakines pajėgas ir oro policijos misiją, prisidedančią prie Lietuvos ir viso regiono saugumo.

„Svarbu ir toliau stiprinti NATO gynybos ir atgra-

symo priemonės siekiant užtikrinti Aljanso gebėjimą skubiai suteikti pastiprinimą krizės ar konflikto metu. Šios priemonės ypač svarbios atgrasant Rusiją, kuri kelia rimčiausią grėsmę mūsų regiono ir viso Aljanso saugumui bei stabilumui. Tebesitęsianti Rusijos agresija ir prastėjanti padėtis Baltarusijoje mums primena, kad taip pat privalome nuolat stiprinti atgrasymą ir gynybą“, – pabrėžė premjerė.

Anot Ministrės Pirmininkės, Lietuva nekeičia principinės nuostatos skirti 2 proc. šalies BVP gynybai, o iki 2030 m. planuoja investicijas į saugumą ir gynybą padidinti iki 2,5 proc.

Lietuva pritaria NATO at-

Lietuvos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė (kairėje) ir NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas.

NATO

virų durų politikos siūlymams, susijusiems su partnerystėmis, ir ypač parama Ukrainai ir Sakartvelui.

Taip pat aptartas netrukus, birželio 14 d., NATO būstinėje Briuselyje vyksiantis Aljanso susitikimas.

J. Stoltenbergui padėkota už paramą būsimam NATO viršūnių susitikimui Vilniuje 2023 metais.

LRV

PRIEŠ ATISISVEIKINDAMAS PROJEKTAS „MISIJA SIBIRAS“ KVICIA PAMINĖTI GEDULO IR VILTIES DIENĄ

Birželio 14-ąją – Gedulo ir vilties dieną – visa šalis minės 80-ąsias tremties pradžios Lietuvoje metines. Šią dieną numatomas ir projekto „Misija Sibiras“ veiklos finalas. Prieš baigiant projektą, organizatoriai kviečia į jau tradicija tapusią akciją „Ištark, išgirsk, išsaugok“, kurios metu lietuviai iš viso pasaulio galės virtualiai įprasminti tremtinių ir politinių kalinių atminimą.

Dėl besitęsiančios pandemijos tremtinių ir politinių kalinių vardų, pavardžių ir likimų skaitymo akciją antrus metus iš eilės nuspręsta perkelti į virtualią erdvę – specialiai sukurtą Gedulo ir vilties dienos platformą, pasiekiamą adresu www.birzelio14.lt.

Praėjusių metų praktika parodė, jog skaitmeninės priemonės bendram tikslui – istorijos išsaugojimui – gali sujungti dar daugiau lietuvių visame pasaulyje. Virtualūs skaitymai truko parą, o jų metu prisijungė daugiau nei 200 lietuvių iš Lietuvos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Italijos, Belgijos, Olandijos, Didžiosios Britanijos, Kanados, Vokietijos, Liuksemburgo, Estijos, Kipro, Argentinos, Sakartvelo, Japonijos, Graikijos.

Tokio pobūdžio tiesioginė transliacija, kurios metu

skaitė skirtingi žmonės, sulaukė didelio susidomėjimo. Skaitymuose dalyvavo ne tik lietuviai iš viso pasaulio, bet ir visuomenėje gerai žinomi žmonės: žurnalistas Rytis Zemkauskas, humoristas Paulius Ambrazevičius, vestuvių planuotoja Laura Vagonė.

Šiomet šeštą kartą iš eilės vyksiantys skaitymai taip pat bus atliekami vaizdo skambučiais, susisiekiant su visais iš anksto užsiregistravusiais į skaitymus. Skaitymai, kaip ir įprasta, truks parą, o jų metu tikimasi įgarsinti 40 000 tremtinių bei politinių kalinių vardų ir likimų.

„Praėjusiais metais turėjome baimių, jog virtualūs skaitymai nepritrauks tiek daug visuomenės susidomėjimo, nes pandeminiai virtualūs renginiai ir įvykiai jau tapo kasdienybe. Visgi, tiek dalyvių, tiek žiūrovų skaičius praaugo lūkesčius.

Jei ne virtualūs skaitymai, niekada nebūtume sugebę pritraukti tiek daug lietuvių iš tolimiausių pasaulio šalių bei suteikti galimybę įprasminti lietuvių tremtinių istoriją, kad ir kur bebūtume. Tam tikra prasme sukūrėme istorijos tiltus visame pasaulyje ir šiomet šią tradiciją tęsiame“, – teigia projekto „Misija Sibiras“ vadovė Aistė Eidukaitytė.

Taip pat projektas „Misija Sibiras“ Gedulo ir vilties dieną 11:59 val. organizuoja Visuotinę tylos minutę, kurios

(Nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJA DĖL PRIVERSTINIO RYANAIR LĒKTUVO NUTUPDYMO MINSKE

2021 m. gegužės 23 d. Minsko oro uoste priverstinai buvo nutupdytas Ryanair lėktuvas (reiso Nr. FR4978), skridęs maršrutu Atėnai – Vilnius. Pranešama, kad orlaiviu iš viso skrido 123 keleiviai, tarp kurių – 94 Lietuvos Respublikos piliečiai. Darytina prielaida, kad tai gerai suplanuota Baltarusijos specialiųjų tarnybų (KGB) operacija, skirta oro uoste suimti Baltarusijos žurnalistą ir opozicijos aktyvistą Ramaną Pratasievičių, kuris režimo yra įtrauktas į ekstremistų sąrašą ir jam gali grėsti mirties bausmė. Kartu buvo suimta Rusijos Federacijos pilietė, EHU studentė Sofia Sapega. Atsižvelgiant į tai, kad šie veiksmai sukėlė grėsmę ES piliečių saugumui ir gyvybei bei civilinei aviacijai, taip pat pažeidė pagrindines keliavusiųjų teises į laisvę, siūlome papildyti Lietuvos poziciją ir ją pristatyti Europos Vadovų Taryboje bei ES užsienio reikalų taryboje, siūlydami:

1. Įvertinti dėl Baltarusijos režimo veiksmų prastėjančią saugumo situaciją regione.

2. Minsko sprendimą prievarta nutupdyti į Vilnių skridusį lėktuvą vertinti kaip valstybinio terorizmo aktą, nukreiptą prieš Europos Sąjungos ir kitų šalių piliečių, prieglobsčio nuo režimo persekiojimo ieškančių Baltarusijos pilietinės visuomenės atstovų, taip pat

tarptautinės civilinės aviacijos saugumą.

3. Kviesti ES valstybes nedelsiant reaguoti į Baltarusijos režimo keliamą grėsmę tarptautinei civilinei aviacijai. Įvesti draudimą ES šalių priklausančioms avialinijoms skristi virš Baltarusijos oro erdvės.

4. Uždrausti Baltarusijos aviakompanijoms skristi į ES valstybes. Įtraukti Baltarusijos valstybinę kompaniją „Belavia“ į ketvirtąjį ES tikslinių sankcijų paketą, uždraudžiant jai naudotis ES šalių oro erdve.

5. Paraginti Tarptautinę civilinės aviacijos organizaciją (ICAO) nedelsiant atlikti tarptautinį 2021 m. gegužės 23 d. incidento tyrimą. Taip pat siūlyti tyrimo laikotarpiui stabdyti Baltarusijos narystę ICAO.

6. Paraginti Europos aviacijos saugumo agentūrą (EU-ASA) priimti sprendimą dėl Baltarusijos skrydžio valdymo tarnybų nepatikimumo.

7. Kuo skubiau priimti pilną ketvirtąjį ES tikslinių sankcijų paketą, papildomai į jį įtraukiant visus asmenis bei organizacijas, atsakingus už šį aktą ir pradėti rengti penktąjį ES tikslinių sankcijų paketą, taikomą į ES eksportuojančioms su režimu susijusioms įmonėms ir asmenims, prisidėjusiems prie Ryanair lėktuvo pagrobimo.

8. Raginti ES valstybes nares nutraukti Europos

Sąjungos sektorinio bendradarbiavimo, techninės ir finansinės pagalbos instrumentus ir kitas bendradarbiavimo su Baltarusija programas, kurias įgyvendina Baltarusijos nacionalinio ir vietos lygmens valstybinės institucijos, Europos Komisijai netaikant finansinių korekcijų ES valstybėms narėms ir jose veikiantiems juridiniams subjektams.

9. Paraginti tarptautines finansines institucijas (EBRD, PB, TVF ir kt.), ES šalių narių finansines ir eksporto kreditus bei garantijas teikiančias institucijas ir agentūras nutraukti finansavimo, garantijų ir pagalbos mechanizmus Baltarusijoje įgyvendinamiems valstybiniais projektams, iš kurių tiesiogiai ar netiesiogiai gauna naudą Aleksandro Lukašenkos režimas.

10. Imtis bendrų veiksmų Jungtinėse Tautose, NATO, G7 ir kitose tarptautinėse organizacijose bei formatuose dėl Baltarusijos režimo keliamų grėsmių įvertinimo ir politinių kalinių išlaisvinimo.

LRV

Dėmesio skaitytojams ir rėmėjams! Pranešame, kad „Dirvos“ priešatostoginė laida Nr. 13 bus išleista birželio 22 d. Po atostogų laikraštis išeis liepos 20 d.

Visiems skaitytojams ir rėmėjams linkime malonių vasaros atostogų!

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda birželio 3 d. susitiko su finansų ministre Gintare Skaiste ir krašto apsaugos viceministru Žilvinu Tomkumi ir aptarė Lietuvos gynybos išlaidų atitiktį NATO įsipareigojimams. Pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) paskelbtas šių metų prognozes, Lietuvos ekonomika augs greičiau, nei prognozuota anksčiau, todėl finansavimo gynybai santykis su BVP sumažėtų. Šalies vadovas su finansų ministre ir krašto apsaugos viceministru susitarė, kad gynybos finansavimas šiais metais bus 20,5 mln. eurų didesnis, tai užtikrins, kad Lietuva toliau galės vykdyti savo įsipareigojimus NATO ir šiais metais gynybai skirti mažiausiai 2,03 proc. BVP.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija pranešė apie, kaip teigiama, – beprecedentinį diplomatinį paštą gabenusio Lietuvos automobilio sulaikymą. Baltarusijos pareigūnai pasienyje pareikalavo nuplėšti diplomatinės plombas ir atidaryti automobilį. Lietuvos diplomatiniams kurjeriams nesutikus su šiuo reikalavimu, automobilis buvo priverstas grįžti į Lietuvos teritoriją. Dėl įvykio Baltarusijos ambasados atstovui įteikta protesto nota.

Birželio 5 d. Vilniuje vykusiame Laisvės partijos suvažiavime Aušrinė Armonaitė perrinkta antrai Pirmininkės kadencijai, surinkus 256 delegatų balsų. Kalbėdama apie Laisvės partijos politinius planus artimiausiems dvejiems metams, perrinktoji pirmininkė akcentavo, kad svarbu ne tik įgyvendinti savo politinę programą, bet ir sutvirtinti pačią organizaciją.

Adutiškio pasieniečiai Švenčionių rajone sulaikė 3 į Lietuvą iš Baltarusijos bandžiusius patekti neteisėtus migrantus. Dokumentų neturintys vyrai prisistatė Afganistano piliečiais, praneša Valstybės sienos apsaugos tarnyba (VSAT). Šis sulaikymas įvyko birželio 6 d. ryte prie sienos su Baltarusija ties Švenčionių rajono Kalvaltiškės kaimu. Šiomet į Lietuvą iš Baltarusijos bandė patekti daugiau kaip 270 neteisėtų migrantų, daugiausiai Irako piliečiai. Šis skaičius yra daugiau kaip 3 kartus didesnis nei buvo per visus 2020-uosius. Paskutiniu Europos diktatoriumi vadinamas Aleksandras Lukašenka pažadėjo, jog Lietuvą „užplūs nelegalai ir narkomanai“ atvykstantys per Baltarusiją, dėl to, jog Lietuva su kitomis demokratiškomis pasaulio valstybėmis siekia ekonominių sankcijų Baltarusijos valdžiai dėl opozicijos persekiojimo ir kankinimų. Situacija Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje, kur pastaruju metu pastebimai išaugo nelegalių migrantų srautas, kelia nerimą, tačiau Lietuva yra pasirengusi į tai reaguoti, teigia Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda.

Vilniuje, Vingio parke, birželio 5 d., šeštadienį vyko Centro partijos – tautininkų suvažiavimas, kuriame bendram veikimui susijungė trys politinės organizacijos: Centro partija – tautininkai, P. Gražulio judėjimas „Už Lietuvą – vyrai!“ ir Lietuvos tautininkų ir respublikonų sąjunga. Politinių jėgų susivienijimas tapo „Tautos ir teisingumo sąjunga“, jos pirmininku išrinktas Seimo narys Petras Gražulis. Buvęs Centro partijos – tautininkų pirmininkas Naglis Puteikis tapo „Tautos ir teisingumo sąjungos“ pirmininko pavaduotoju. Sąjungos pirmininko pavaduotojais suvažiavime išrinkti Kristupas Krivickas, politinės tarybos pirmininku tapo Gintaras Songaila.

Lietuvos privačiuose ūkiuose plintant paukščių gripui veterinarijos specialistai ragina ūkininkus nenumoti ranka į biosaugos reikalavimus. Laikyti paukščius uždarytus, juos įsigyti tik iš legalių pardavėjų. Nuo sausio sunaikinta beveik 2,5 tūkstančio paukščių, užsikrėtusių gripu.

Neblaivus prie vairo įkliuvęs Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas Arvydas Daugėla teigia tą dieną nevartojęs alkoholio ir jokių girtumo požymių nejutęs, rašo „Lietuvos rytas“. Jis tvirtino pats paprašęs atlikti kraujo tyrimą, jo rezultatų tvirtino dar nežinantis. Teisėjų taryba rengia neeilinį posėdį, skirtą apsvastyti prezidento Gitano Nausėdos siūlymui atleisti A. Daugėlą iš pareigų pažeminus teisėjo vardą. Jis neblaivus prie vairo policijai įkliuvo Kauno rajone birželio 1 dieną. LRT portalo duomenimis, jam nustatytas 1,82 promilės girtumas.

JAV verslo magnato, elektromobilių bendrovės „Tesla“ įkūrėjo Elono Musko kosminių technologijų įmonė „SpaceX“ steigiasi Lietuvoje: įregistruota bendrovė „Starlink Lithuania“. „Starlink“ yra „SpaceX“ dirbtinių žemės palydovų sistemos projektas, Lietuvoje bendrovė ketina teikti palydovinio interneto paslaugą, kuri aktualiausia atokesnėse šalies vietose.

Vilniaus miesto savivaldybė neišdavė leidimo „Šeimos gynimo maršo“ organizatoriams dar vienam renginiui birželio viduryje. Meras Remigijus Šimašius sako, kad leidimas neišduotas, nes tai yra „politinis festivalis“, o jo dalyviai, kaip parodė pirmasis renginys, nesilaiko karantino reikalavimų.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV ŽADA PALAIKYTI SĄJUNGININKES EUROPOJE

Jungtinės Valstijos bendraudamos su Rusija palaikys savo sąjungininkes Europoje, pažadėjo prezidentas Joe Bidenas, šį mėnesį susitikiantis su Rusijos vadu Vladimiru Putinu.

J. Bidenas birželio 9 d. išvyks į Europą, kur dalyvaus Didžiojo septyneto (G-7) ir NATO viršūnių susitikimuose, o birželio 16-ąją Ženevoje surengs pirmą savo, kaip JAV prezidento, susitikimą su V. Putinu.

Šis svarbus JAV ir Rusijos vadovų susitikimas akis į akį rengiamas kilus didžiausiai per daug metų Vašingtono ir Maskvos santykių krizei. Įtampą kelia virtinė įvairių klausimų, įskaitant įtarimus kibernetinėmis atakomis, žmogaus teisių pažeidimais ir kišimusi į rinkimus.

Laikraštyje „The Washington Post“ paskelbtame straipsnyje J. Bidenas rašė, kad stiprins Vašingtono „demokratinis aljansas“ daugelio krizių ir augančios Maskvos bei Pekino grėsmės akivaizdoje.

„Vieningai spręsimė Rusijos iššūkius Europos saugumui, pradėdant [Rusijos] agresija Ukrainoje, ir nebus jokių abejonių dėl Jungtinių Valstijų pasiryžimo ginti mūsų demokratines vertybes, kurių negalime atskirti nuo savo interesų“, – rašė jis.

„Prezidentas V. Putinas

SIUNČIA MILIJONĄ „JOHNSON & JOHNSON“ VAKCINOS DOZIŲ PIETŲ KORĖJOS KARIUOMENEI

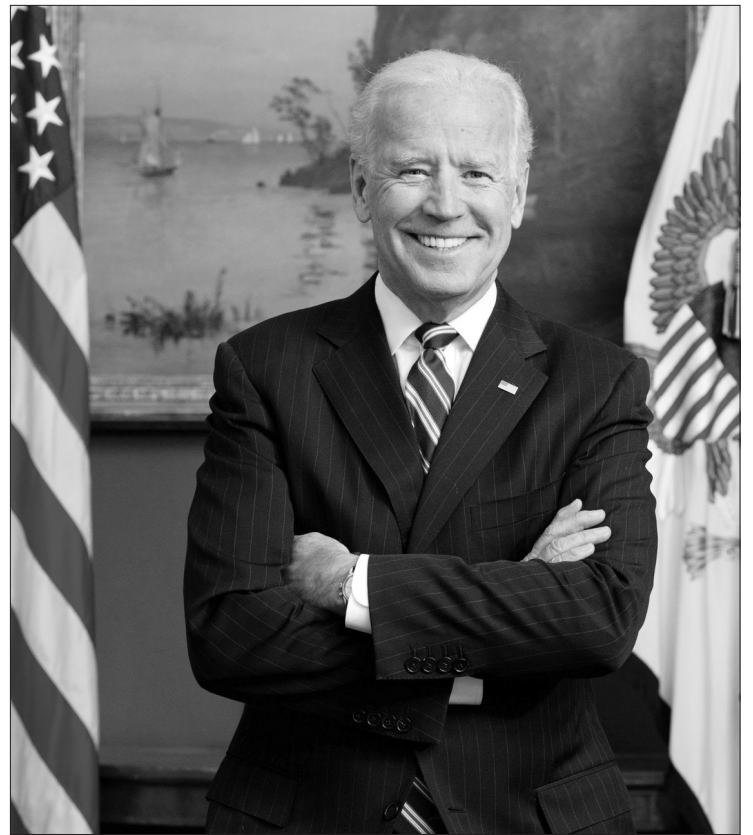
JAV siunčia milijoną „Johnson & Johnson“ vakcinų dozių Pietų Korėjai, kur jos bus panaudotos, skiepijant kariuomenę.

„Milijonas J&J vakcinų keliauja mūsų partneriams Korėjos Respublikoje“, – tвитerio paskyroje teigė Valstybės departamento atstovas Nedas Price'as. „Su šiomis dozėmis užtikriname Korėjos Respublikos ir JAV pajėgų saugumą ir parengtį. Mūsų valstybių draugystė yra giliai įsišaknijusi, ypač kai to labai reikia“, – sakė jis.

Per gegužės mėnesį įvykusį Pietų Korėjos prezidento Moon Jae-ino vizitą JAV prezidentas Joe Bidenas pažadėjo Seului tiekti vakcinų dozių ir taip suteikti apsaugą Pietų Korėjos kariuomenei.

J. Bideno teigimu, tai svarbu ir tūkstančiams Pietų Korėjoje dislokuotų JAV karių.

JAV valdžia yra pažadėjusi iki birželio galo kitoms šalims pristatyti 80 mln. vakcinų. **LRT**

JAV prezidentas Joe Bidenas.

Getty Images

žino, kad aš nedvejodamas reaguosiu į būsimą žalingą veiklą, – sakė J. Bidenas. – Kai susitiksiu, vėl akcentuosiu Jungtinių Valstijų, Europos ir panašiai galvojančių demokratijų įsipareigojimą ginti žmogaus teises ir orumą.”

Nuo sausio, kai pradėjo darbą JAV prezidento poste, J. Bidenas didina spaudimą Kremliui, o jo komentaras, kuriuo jis palygino V. Putiną su žudiku, išprovokavo Maskvos įtūžį.

Tačiau abu vadovai yra išreiškę viltį, kad šalių santykiai

gali gerėti. Rusijos prezidentas penktadienį sakė, jog tikisi pozityvaus derybų rezultato.

J. Bidenas straipsnyje „The Washington Post“ taip pat pabrėžė, kad Vašingtonas „nėsiekia konflikto“, ir kaip savo troškimo mažinti įtampą įrodymą paminėjo naujosios Strateginės ginkluotės mažinimo sutarties (START) pratęsimą.

„Norime stabilų ir prognozuojamų santykių tais klausimais, kuriais galime dirbti su Rusija, tokiais kaip strateginis stabilumas ir ginklų kontrolė“, – rašė jis.

LRT

PASIIENYJE SU BALTARUSIJA RINKOSI ŽMONĖS, KAD LUKAŠENKOS REŽIMAS ATVERTŲ SIENAS

Pasienyje su Baltarusija Lenkijoje ir Lietuvoje rinkosi žmonės, reikalaujantys, kad Aliksandro Lukašenkos režimas atvertų sausumos sienas.

Baltarusija laikinai uždraudė didžiąjai daliai šalies gyventojų išvykti iš šalies. Baltarusijos negali palikti ir

piliečiai, turintys leidimus gyventi užsienyje. Taip pat reikalaujama paleisti politinius kalinius.

Šios akcijos iniciatoriai – Baltarusijos opozicija – žada, kad jei į reikalavimus nebus atsižvelgta, jie ims judėjimo per sieną blokadą. **LRT**

BALTARUSIJOS REŽIMAS SUKRITIKAVO SANKCIJAS

Baltarusija sukritikavo birželio 5 d., šeštadienį oficialiai įsigaliojusią Europos Sąjungos (ES) „oro blokadą“, pavadindama ją nusižengimu tarptautinei teisei. Anot Minsko, apeinant tarptautinius susitarimus baltarusių oro bendrovei „Belavia“ uždrausta naudotis ES oro erdve ir leisti ES šalių oro uostuose.

„Šios sankcijos yra prievartinis rinkos ir verslo perėmimas“, – šeštadienį valstybinei televizijai ONT sakė Transporto ministerijos Aviacijos skyriaus direktorius Artiomus Sikorskis.

Įsigaliojusiomis baudžiamosiomis priemonėmis ES reagavo į prievartinį „Ryanair“ keleivinio lėktuvo nutupdymą

Minską prieš dvi savaites. Baltarusijos diktatoriaus, neteisėto šalies prezidento Aliksandro Lukašenkos nurodymu prieš dvi savaites Minske buvo priverstina nutupdytas iš Atėnų į Vilnių skridęs „Ryanair“ keleivinis lėktuvas ir sulaikyti jame buvęs vyriausybės kritikas Ramanas Pratasevičius bei jo draugė Sofija Sapega.

Skrydžių draudimas dabar taikomas „Belavia“ kompanijai, kuri režimo teigimu esą neturi nieko bendra su įvykiais, kalbėjo A. Sikorskis. Esą vyksta „dusinimo procesas“. Baltarusija kreipsis į tarptautines aviacijos tarnybas ir reikalaus kompensacijos, pranešė vyriausybė Minske. **ELTA**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašinių nespausdiname.

BLOKADA – PRIEŠ BALTARUSIJĄ AR RUSIJĄ?

Tai, kas įvyko priešpaskutinį gegužės savaitgalį, sukėlė tokią Europos Sąjungos reakciją, kokios net Rusija nesitikėjo. Nors įvykis susijęs su Baltarusijos uzurpatoriaus A. Lukašenkos veiksmais, niekam nekyla abejonių, kad jis tik antraeilis veikėjas, žaidžiantis pagal Kremliaus šeimininko pateikiamas schemas. Kad taip ir yra, įrodo po lėktuvo užgrobimo praėjus savaitei įvykęs V. Putino ir A. Lukašenkos susitikimas Sočyje. Nors pasaulį apskriejusiose nuotraukose matome du besišypsančius vyrus, akivaizdu, kad, nepaisant ryškaus fizinio stoto skirtumo, vienas iš jų yra padėties viešpats, o kitas – šunuodegiaujantis išlaikytinis, bandantis atrodyti ištikimu bendru. Bet V. Putinas moka „parodyti vietą“ netgi tokiems „ištikimiesiems“ – kaip ir dera mafijos bosui, jis paliepia A. Lukašenkai išsimaudyti šaltoje jūroje (teigiama, kad vanduo siekė 16 laipsnių, bet kas ten žino?), ir šis šoka į bangas – gi bosas pageidavo! Kiek žinoma iš oficialių pranešimų, kalbėta apie didelę paskolą Baltarusijai. Gaila, nieko nežinoma apie jų pokalbį, kur sprendėsi tolimesnių veiksmų planas, susijęs su ES reakcija į A. Lukašenkos sankcionuotą „Ryanair“ lėktuvo užgrobimą. O spręsti yra ką, nes bendrijos reakcija buvo tokia, kokios Rusija kažin ar tikėjosi. Gana įdomią analizę pateikė visuomenininkas Jonas Ohmanas, atkreipęs dėmesį į žemėlapi, kuriame atsiveria tikras blokados vaizdas: jau vien tai, kad Baltarusijos oro erdvė nebeskris jokie ES ir kitų valstybių, pavyzdžiui, Japonijos, Singapūro, lėktuvai (Minskui tai reiškia kone pusę milijardo nuostolių per metus), tai dar ir kaimyninės šalys uždarė savo oro erdvę Baltarusijos lėktuvams. Suomija, Švedija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekija, Ukraina, Didžioji Britanija, Kipras... Deja, Turkija nepritarė tokiems veiksams, matyt, nenorėdama gadinti santykių su Maskva.

Pasak J. Ohmano, atkreiptinas dėmesys, kad blokuojama ne šiaip Baltarusija, bet faktiškai, fiziškai (ir morališkai, ir daliniai ekonomiškai) Rusijos palaikoma erdvė. Ir dar svarbiau, kad tai yra bendras Ukrainos su ES veiksmas, užkertant kelią Rusijai ir jos sąjungininkams. Beje, šiame veiksmo visiškai nedalyvauja NATO, taigi Rusijai nėra pagrindo kaltinti kariniu sąmokslu prieš ją.

Kažkokių svarių pokyčių šioje situacijoje tikėtis iš Baltarusijos nėra jokio pagrindo, kai visas diktatoriaus A. Lukašenkos likimas kabo ant plauko, ir tik nuo V. Putino priklauso to plauko stiprumas ir patikimumas. Taigi pagrindinis veikėjas čia yra Rusija. Ką ji gali padaryti? Kaip teigia J. Ohmanas, „Vienintelis Rusijos įmanomas elgesys - skatinti ir palaikyti tai, ką būtų galima pavadinti „agresyvumo būseną“: tiek savo geopolitiniuose veiksmuose, tiek šalies viduje, tiek „sąmonės erdvėje“ – visų pirma, informacijos lauke. Galima būtų, manau, palyginti su kalėjimo santvarka, kur „vierchai“ (kriminalinio pasaulio vadeivos, „autoritetai“, – *red. past.*) sukuria savo imperijas, ir kiti, įskaitant prižiūrėtojus, tiesiog stengiasi nesikišti. Nes taip ramiau. Įsidėmėkime: jau Rusija ne kartą bandė

KAIP ALEKSANDRAS LUKAŠENKA LAIMĖJO MŪŠĮ, IR KĄ MES DĖL TO DAROME

Aleksandras Lukašenka gali atrodyti lyg personažas iš satyrinio romano apie įsivaizduojamą Rytų Europos šalį. Lengva pašiepti Baltarusijos autoritarinio prezidento laužytą sintaksę, nerangią kūno kalbą, iškreiptą pasaulio matymą ir nepotistinius įpročius (jo ne itin nuovokus sūnus Mikalajus nejučia sėdėjo prie stalo per pietus su Vladimiru Putinu).

Tačiau A. Lukašenka yra tikras, grėsmingas – ir triumfuojantis. Dviejų keleivių iš civilinio orlaivio, skridusio virš jo šalies teritorijos, sulaikymas buvo triukas, kurį net supervalstybė būtų palaikiusi įžūliu. Tai sukėlė milžinišką tarptautinę triukšmingą reakciją, kuri buvo visiškai neveiksminga. A. Lukašenka tuo pat metu atskleidė Vakarų bejėgiškumą, dar labiau įbaugino opoziciją ir pabrėžė paramą savo režimui iš vienintelės reikšmės tu-

rinčios šalies – Rusijos.

Faktas, kad problema turi gilią šaknis, neguodžia. Vakarai turėjo daugiau nei ketvirtį šimtmečio, kad susitelktų į Baltarusiją. Kai kurie skaitytojai galbūt pamena 1995-ųjų įvykius, kai baltarusių oro gynybos pajėgos pražudė du amerikiečių oreivius, dalyvavusius tarptautinėse varžybose. Jų organizatoriai deramai informavo Minską, tačiau, užuot ištyręs nekenksmingo baliono numušimą, atsiprašęs ir sumokėjęs kompensaciją, režimas kėlė triukšmą ir melavo. Tai turėjo būti aiškus signalas, kad turime reikalų su piktavališka valstybe Europos vidury.

Ketveriais metais vėliau prasidėjo žudymai. 1999–2000 metais buvę pareigūnai Juras Zacharenka ir Viktoras Hančaras, verslininkas Anatolis Krasouskis ir žurnalistas Dmitras Zavadskis dingo ir buvo nužudyti

(kaip dabar jau žinome) režimo smogikų būrio. Vakarai vėlgi nepadarė nieko veiksmingo. Nuo to laiko nusikalstamas, žiaurus Minsko režimas ne vien laiko savo žmones nelaisvėje; jis grasina mums visiems. Lietuvos pašonėje pastatyta palaikė, standartų neatitinkanti Astravo atominė elektrinė yra radiologinis ginklas, nukreiptas tiesiai į NATO ir Europos Sąjungą. Lietuva mus ne kartą dėl jos perspėjo. Mes nieko nedarėme.

Esminiai Vakarų politikos Baltarusijos atžvilgiu ingredientai tris dešimtmečius buvo nenuoseklumas ir įprotis norima laikyti tikrove. Pamėginkim būti geri. Arba griežti. Kažkas bus. Kliaukimės opozicija. Arba nepaisykim jos. Gal Rusija viską išspręs. Nieko nedarykim – ir problema gali dingti.

Nė vienas iš šių metodų nesuveikė. Nepaisant jo trūkumų, A. Lukašenka yra stipresnis ir drąsesnis nei anksčiau.

Nesugebėjimas susitvarkyti su šia ES pasienyje esančia šalimi, kurioje gyvena mažiau nei 10 mln. žmonių, liudija apie kur kas platesnę problemą. Vakarai nenori pripažinti, kad susiduria su sudėtingais gynybos ir saugumo pasirinkimais pasaulyje, kuriame blogi režimai blogai elgiasi su savo pačių žmonėms ir kitoms šalims.

Sąskaita už tai jau išrašyta krauju tūkstančių ukrainiečių, žuvusių nuo 2014 metų Rusijos įsiveržimo ir okupacijos. Ji pabrėžta milijonų Kinijos koncentracijos stovyklų kalinių sužlugdytų gyvenimų ir sugriautų Honkongo gyventojų vilčių. Dabar mūsų priešininkų įtakos, galios ir piktadarysčių čiuptuvai nusidriekę giliai į Vakarų. Rusija žudo žmones Berlyne ir Londone, Kinija – grobia disidentus ir tildo kritikus, kur tik jai patinka. Saugumas ir laisvė traukiasi.

Vakarai turėjo daug didesnes galimybes išspręsti šias problemas per praėjusius dešimtmečius. Tačiau jie iššvaistė savo prestižą ir galią. Mūsų vadovai atmetė autoritarinių šalių ir kleptokratijų grėsmę. Dabar mes vis labiau suvokiame pavojų, bet mums sunkiai sekasi su juo tvarkytis.

Demokratijos vis dar yra didesnės ir turtingesnės už jų priešus. Tačiau jos – neryžtingos, susiskaldžiusios ir (su keliomis išimtimis) prastai valdomos. A. Lukašenka mūsų silpnąsias vietas suvokia geriau už mus pačius. Įsivaizduokit, kaip atrodytų tokių žmonių kaip jis vadovaujamas pasaulis. Jis yra arčiau nei jums atrodo.

Edwardas Lucasas, Europos politikos analizės centro (CEPA) viceprezidentas

žudyti ar žudė žmones ES erdvėje, sprogdino sandėlius Čekijoje, Bulgarijoje, numušė lėktuvą (MH117) ir t. t., ir dėl to (bent kol kas) realiai nukentėjo nežymiai. (...) O dabar ES, nori ar nenori, savo elgesiu vis labiau artėja prie tokių veiksmų, kuriuos Rusijos supratimu galima lyginti su „kariniais“, kad ir su žmonių teisių „priedanga“. Ir tai vyksta dar bendradarbiaujant su šalimi (t. y. Ukraina, – *red. past.*), kuri strategiškai niekaip neatsiejama nuo Rusijos geopolitinių interesų.”

J. Ohmanas daro išvadą, kad „vis labiau išsibėgėja rimtas geopolitinis konfliktas tarp dviejų veikėjų, kurie (bent kol kas ir, tikėtina, ir toliau) kardinaliai skirtingai žiūri į padėtį ir taip pat į priemones. Aš nesakau, kad ES turi pulti Rusiją, aš sakau, kad ES jau „puola“, tik pati to iki galo nesupranta, ar tiksliau nenori suprasti. Todėl, kai esi kare ir to nežinai, ar nenori pripažinti, gali baigtis labai liūdnei. Kita vertus, jeigu ES susipras ir toliau dar sumaniau ir aktyviau veiks jai priimtinais būdais ten, kur Rusija neturi kuo atsakyti, pergalė užtikrinta. Bet iki to dar toli.”

Iššūkis buvo mestas, ES turėjo pakelti pirštinę. Visiems buvo suprantamas ir problemos „dviplaniškumas“ – kaip nubausti oro linijų teroristus, kad nenukentėtų paprastų šalių piliečiai, patys tapę diktatorių režimų aukomis? Atsakymo į šį klausimą dar teks palaukti, bet jis tikrai dominuoja Vakarų valstybių darbotvarkėse.

Galbūt kils ir klausimas, kas taip „paprotingo Europos Sąjungą, kad buvo imtasi tokių ryžtingų priemonių, kaip ES oro erdvės blokavimas Baltarusijos aviakompanijų lėktuvams ir draudimas savo lėktuvams skristi per Baltarusijos oro erdvę? Matyt, atsirado ir tarp ES vadovų politikų, suprantančių, kad susidūrėme su konkrečiu terorizmo atveju, kai užgrobiamas tarptautiniu oro koridoriumi skrendantis lėktuvas – lėktuvo užgrobimas nepateisinamas jokiais veiksmais ir tarptautiniu sutarimu laikomas tiesiog teroristiniu aktu. Yra ir dar viena detalė, kuri turėtų priversti suklusti ypač mūsų piliečius – Astravo AE jau naudojama kaip grasinimo priemonė: A. Lukašenka, apsimetęs kvailiu, aiškino, kad lėktuvas su bomba priartėjo pernelyg arti elektrinės, taigi jis, duodamas įsakymą nutupdyti lėktuvą Minske, išgelbėjo Europą nuo atominės katastrofos... Šiame kvailame pasiaiškinyje slypi visai nekvaila užuomina – Astravo AE sprogimas būtų katastrofa Europai. Na tai ta proga prisiminkime, kam turime būti „dėkingi“, kad buvo užblokuota Visagino AE statyba ir taip atvertas kelias Astravo AE atsirasti? Ta politinė kompanija ir šiandien sėdi Seime ir kaišioja valdančiajai daugumai pagalius į ratus. Ir kvailina Lietuvos žmones meluodama, kad Vyriausybė nesusitvarko su pandemija, kad „viskas yra blogai“. Manau, suprantate, apie ką kalba eina.

Kęstutis Šilkūnas

TĖVO DIENOS IŠVAKARĖSE PREZIDENTAS APDOVANOJO TĖVUS IR GLOBĖJUS

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda pirmą kartą Tėvo dienos išvakarėse ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu apdovanojo tėvus ir globėjus. Prezidento iniciatyva pernai buvo priimtos Valstybės apdovanojimų įstatymo pataisos tam, kad valstybė galėtų išreikšti padėką ir pagarbą už nuopelnus auginant ir ugdant vaikus ne tik mamoms, bet ir tėčiams.

Už nuopelnus tėvystei ir globai, už atsakingumą, pasiaukojimą, įkvėpiančią pavyzdį savo bendruomenei ir visai visuomenei šalies vadovas apdovanojo 12 tėvų ir globėjų. Apdovanotųjų gyvenimo

istorijos, dažnai kupinos dramatiškų išbandymų, moko, kad be mylinčių tėvų indėlio neįmanoma saugi ir sveika, ugdanti ir įgalinanti aplinka šeimoje. Prezidentas apdovanojo ir tuos, kurie ėmėsi globoti ar įsivaikinti ir savo rūpesčiu apglėbti vaikus, dėl vienu ar kitu priežasčių netekusius ar negavusius savo biologinių tėvų meilės. Taip pat ir tuos tėvus ir įtėvius, kurie augina ir globoja vaikus su negalia. Pasak Prezidento, šis sprendimas vertas didžiausios padėkos, nes dažnai yra tikro pasiaukojimo ir atsakingo pilietiškumo pavyzdys.

„Keičiantis ekonominėms, socialinėms aplinkybėms, tėvo vaidmuo mūsų visuomenėje

dramatiškai keičiasi iš tradicinio patriarchalinio tėvo maitintojo – į šiuolaikinį tėtį, kuris noriai dalijasi kasdienius darbus namuose, o derindamas darbą ir šeimą, aktyviai dalyvauja prižiūrint ir auklėjant vaikus. Šiuolaikinis tėtis taip pat yra tas, kuris savo pavyzdžiu moko pilietiškumo, kuris perduoda vaikams bendruomeniškumo ir visuomeninės veiklos patirtį“, – sakė Prezidentas.

Prezidento komunikacijos grupė, 2021-06-04

Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu apdovanojo tėvus ir globėjus. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

PREMJERĖ PADĖKOJO LIETUVOS GARBĖS KONSULAMS UŽ AKTYVIĄ VEIKLĄ IR PAGALBĄ PANDEMIJOS METU

Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė nuotoliniame susitikime su Lietuvos garbės konsulais. LRV

Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė nuotoliniame susitikime su Lietuvos garbės konsulais aptarė svarbiausias politikos ir ekonomikos

aktualijas, užsienio politikos prioritetus, bendradarbiavimą ekonomikos ir prekybos srityse bei verslo ryšių skatinimą.

Susitikimo pradžioje premjerė pristatė Vyriausybės veiklos prioritetus, pandemijos suvaldymo priemones, siekius vystyti inovacijas, moderni-

zuoti ekonomiką, kurios vis didesnę dalį sudarytų aukštesnės pridėtinės vertės produktai.

Premjerė pažymėjo Lietuvos lyderystę finansinių technologijų, biotechnologijų ir gyvybės mokslų srityse ir pabrėžė, kad Vyriausybė didelį dėmesį savo veikloje skirs mokslo ir verslo sinergijai.

„Valstybės ekonomikos ir verslo interesai apima visą pasaulį, norime stiprėjančių verslo ryšių su visomis šalimis. Lietuvos garbės konsulų turimi kontaktai gali tapti raktais į naujas rinkas mūsų verslui, ar skatinti kitų šalių įmonių plėtrą į Lietuvą ir plačiau – per Lietuvą į Europos Sąjungą,“ – sakė Vyriausybės vadovė.

„Po pandemijos bus ypatingai svarbu padėti su turizmu susijusiam sektoriui atsistoti ant kojų, tad labai svarbios jūsų pastangos skatinti turizmą į Lietuvą,“ – sakė I. Šimonytė.

Premjerė pažymėjo, kad Vyriausybė labai vertina gar-

bės konsulų pagalbą didinant Lietuvos žinomumą. Svarbu, kad pasaulis matytų Lietuvą kaip modernią, veržlią, atvirą šalį, kad sužinotų apie mūsų biotechnologijų ir lazerių sektorių potencialą, lyderystę fintech srityje, pasiekimus kultūros srityje.

„Žinau, kad tiek kriziniu pandemijos laikotarpiu, tiek ir kasdienėje veikloje mes galime kliautis jūsų pagalba. Esame už tai labai dėkingi ir norime, kad ateityje išliktumėte aktyvūs. Viliuosi jus pamatyti gyvai Lietuvoje per kitą garbės konsulų suvažiavimą,“ – kalbėjo premjerė.

Susitikimo metu taip pat kalbėta apie demokratinių vertybių ir žmogaus teisių svarbą, apie Lietuvos paramą Rusijos ir Baltarusijos pilietinei visuomenei, apie dezinformacijos grėsmes.

Šiuo metu Lietuva turi 219 garbės konsulų, atstovaujančių Lietuvos interesams 95 pasaulio valstybėse. LRV

PRITARTA SIŪLYMUI ĮTEISINTI LAISVĖS GYNĖJO TEISINĮ STATUSĄ

Seimas po svarstymo pritarė Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektui (Nr. XIVP-415(2), kuriuo siekiama įtvirtinti Laisvės gynėjo teisinį statusą ir nustatyti pagrindinius šio statuso pripažinimo kriterijus.

Projekte numatoma įtvirtinti, kad Laisvės gynėjas yra Lietuvos Respublikos pilietis, kuris 1990 m. kovo 11 d. – 1991 m. rugpjūčio 21 d. Sovietų Sąjungos karinės agresijos metu dalyvavo atkuriant Lietuvos valstybingumą ar šalinant grėsmę Lietuvos valstybingumui ir vientisumui, įvairiomis nesmurtinio pasipriešinimo formomis priešinosi agresyviems SSRS ekonominiams ar kariniams veiksams, saugojo ar gynė

valstybės sieną, kitus valstybinės svarbos ir ūkio objektus, kūrė krašto apsaugos struktūras, muitines, specifinėmis priemonėmis padėjo atkurti Lietuvos Respublikos valstybingumą, tarnaudamas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriuje, Krašto apsaugos departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir jo struktūrinuose padaliniuose, Pasienio apsaugos tarnyboje, Savanoriškoje krašto apsaugos tarnyboje, Valstybės saugumo departamente, Lietuvos Respublikos policijoje, Lietuvos šaulių sąjungoje ir prisiekė Lietuvos valstybei iki 1991 m. rugpjūčio 21 d.

Pagal numatomą reglamentavimą Laisvės gynėjo teisinį

statusą pripažintų ir pažymėjimus išduotų Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo komisija. Šią komisiją sudarytų Krašto apsaugos ir Vidaus reikalų ministerijų, Valstybės saugumo departamento, Muitinės departamento prie Finansų ministerijos, Vadovybės apsaugos tarnybos, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro ir Lietuvos šaulių sąjungos atstovai.

Komisijos narių skaičių, jos kompetenciją, sudarymo ir pirmininko skyrimo, sprendimų priėmimo tvarką nustatytų Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Dėl Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo į komisiją galėtų kreiptis pripažinimo kriterijus atitinkantys asmenys, jų

artimieji giminaičiai (sutuoktiniai, tėvai, vaikai, įvaikiai, taip pat broliai ir seserys), taip pat krašto apsaugos ir vidaus reikalų ministrai, Valstybės saugumo departamento direktorius, Muitinės departamento generalinis direktorius, Vadovybės apsaugos tarnybos direktorius, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius, Lietuvos šaulių sąjungos vadas.

Laisvės gynėjo kario savanorio teisinis statusas būtų pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

Šis statusas nebūtų pripažįstamas asmenims, kurie iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. pasišalino iš tarnybos vietos, vadovybės buvo nušalinti nuo pareigų arba dėl tarnybinio nu-

sižengimo atleisti iš tarnybos, taip pat asmenims, neatitinkantiems Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo kriterijų.

Komisija sprendimą dėl Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo ar nepripažinimo turėtų priimti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo prašymo ir dokumentų gavimo dienos. Pareiškėjas komisijos sprendimą nepripažinti Laisvės gynėjo teisinio statuso turėtų teisę apskųsti administraciniam teismui per 30 dienų nuo pranešimo gavimo dienos. Laisvės gynėjo teisinis statusas galėtų būti panaikintas tik teismo sprendimu.

Už šį projektą po svarstymo balsavo 107 Seimo nariai, susilaikė 5 parlamentarai. Tam, kad jis būtų priimtas, Seimas turės balsuoti dar kartą.

LRS

DIDESNIS JAV VAIDMUO UŽTIKRINANT SAUGUMĄ REGIONE DABAR YRA DAR SVARBESNIS, NEGU BET KADA ANKSČIAU

Birželio 1 dieną užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis susitiko su Vilniuje viešninčiais JAV senatoriais Cynthia Jeanne Shaheen, Robertu Portmanu ir Christopheriu Scottu Murphy'u.

Ministras pabrėžė, kad JAV senatorių vizitas Europoje yra ypač svarbus po „Ryanair“ lėktuvo užgrobimo praėjusią savaitę ir patvirtina JAV išipareigojimus transatlantinei vienybei ir solidarumui, taip pat JAV lyderystę, ginant demokratines vertybes ir žmogaus teises Europoje ir globaliame kontekste.

„Labai vertiname šį JAV senatorių vizitą. Mūsų kaimynystėje siautėja du diktatoriški režimai. Labai aiškiai pasakiau, kad didesnis JAV vaidmuo užtikrinant saugumą regione dabar yra dar svarbesnis negu bet kada anksčiau. Reaguodami į vis labiau prastėjančią žmo-

gaus teisių padėtį, besitęsiantį opozicijos persekiojimą Baltarusijoje, neseniai įvykusį civilinio orlaivio užgrobimą ir žurnalisto Ramano Pratasevičiaus ir EHU studentės Sofios Sapegos sulaikymą, turime telkti bendras pastangas JAV ir Europos Sąjungoje. Turime pademonstruoti solidarumą su nukentėjusiais nuo režimo Baltarusijos žmonėmis jų kovoje už demokratinę šalies ateitį ir pasiūsti aiškią žinią Baltarusijos režimo atstovams, kad jų veiksmai susilauks atsako, įskaitant tolimesnes sankcijas“, – teigė ministras G. Landsbergis.

Susitikime aptarta regioninio saugumo situacija. Ministras padėkojo senatoriams už jų paramą Lietuvos ir Baltijos regiono saugumo stiprinimui bei kvietė JAV stiprinti karinio buvimo Lietuvoje pajėgumus, kartu vykdyti karinius mokymus ir pratybas. **LR URM**

LR užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis (antras iš dešinės) susitiko su darbo vizito į Vilnių atvykusiais JAV senatoriais Cynthia Jeanne Shaheen, Robertu Portmanu ir Christopheriu Scottu Murphy'u ir JAV ambasadoriumi Lietuvoje Robert S. Gilchrist. **LR URM**

AMBASADORĖ AUDRA PLEPYTĖ PRADĖJO EITI LIETUVOS AMBASADORIAUS JAV PAREIGAS

Ambasadorė Audra Plepytė su Lietuvos ambasados Vašingtone darbuotojais. Š.m. gegužės 18 d. ji pradėjo eiti Lietuvos ambasadorės JAV pareigas. **LR URM**

Gegužės 18-tą dieną ambasadorė Audra Plepytė sėkmingai pradėjo eiti Lietuvos ambasadorės JAV pareigas. Ambasadorės kadencijos pradžia žymi 100 metų sukaktį nuo pirmo Lietuvos ambasadoriaus JAV V. Černeckio paskyrimo 1921 m., taip pat ambasadorė yra pirmoji moteris, užimanti šią poziciją.

„Labai džiaugiuosi pradėjusi eiti Lietuvos ambasadoriaus JAV pareigas. Mūsų strateginė partnerystė su JAV yra kaip niekada stipri ir aš nekantrauju pradėti dirbti kartu su mūsų amerikiečiais draugais ir lietuvių diaspora atveriant šį naują Lietuvos ir

JAV dvišalių santykių etapą. Lietuvos ambasada Vašingtone yra vienas svarbiausių Lietuvos kovos už laisvę ir demokratines vertybes simbolių. Šiai ambasadai vadovavo eilė puikių Ambasadorių ir man yra didelė garbė toliau tęsti jų pradėtus darbus. Džiaugiuosi, galėsianti Vašingtoną vadinti namais ateinančius penkerius metus“ – sakė ambasadorė Plepytė.

Ambasadorė taip pat išskyrė svarbiausius savo kadencijos prioritetus: „Transatlantinio bendradarbiavimo stiprinimas, bendradarbiavimas saugumo ir gynybos srityse yra pagrindinė užduotis, mes

toliau sieksime JAV karių nuolatinio dislokavimo Lietuvoje. Mes toliau stiprinsime JAV – Lietuvos ekonominį bendradarbiavimą, ypatingai biotechnologijų, finansinių technologijų ir kituose sektoriuose. Taip pat didelę dėmesį skirsime mūsų bendram darbui stiprinant demokratiją Lietuvos kaimynystėje nuo Ukrainos iki Baltarusijos ir Pietų Kaukazo šalyse. Bendradarbiavimas su Lietuvos diaspora taip pat yra pagrindinis prioritetas, sieksime plačiau įtraukti Lietuvos diasporą sprendžiant Lietuvai svarbius klausimus bei stiprinti išsivijios ryšius su Lietuva. **LR URM**

LR UŽSienio REIKALŲ MINISTERIJA PRIMYGTAI REKOMENDUOJA NEVYKTI Į BALTARUSIJĄ

Atsižvelgdama į gegužės 23 dienos įvykius, kuomet priverstiniu būdu buvo nutupdytas „Ryanair“ keleivinis lėktuvas, skridęs maršrutu Atėnai-Vilnius, ir dėl to kylančią grėsmę asmenų sau-

gumui bei gyvybei, Užsienio reikalų ministerija primygtinai rekomenduoja Lietuvos piliečiams nevykti į Baltarusijos Respubliką, o ten esantiems Lietuvos Respublikos piliečiams palikti šią šalį. **LR URM**

(Atkelta iš 1 psl.)

PRIEŠ ATISISVEIKINDAMAS PROJEKTAS „MISIJA SIBIRAS“ KVICIA PAMINĖTI GEDULO IR VILTIES DIENĄ

metu lietuviai 1 minutei bus kviečiami sustoti ir taip pagerbti tūkstančius nuo sovietų režimo nukentėjusių žmonių. Tradiciškai prie tylos minutės prisijungs Lietuvos ugdymo įstaigos, bendruomenės, valstybinės institucijos ir žiniasklaidos priemonės. Minutei muziką išjungs ir prekybos centrai, radijo stotys.

Gedulo ir vilties dienai vis dar stinga tvirtų tradicijų

Rinkos ir visuomenės nuomonės tyrimų kompanijos „Spinter tyrimai“ atlikta reprezentatyvi gyventojų apklausa parodė, kad, nors projektas yra žinomas daugeliui apklaustųjų (89 proc.), tačiau Gedulo ir vilties dienos minėjimas visuomenėje dar nėra tapęs tradicija. 57 proc. apklaustųjų pasisakė, kad Gedulo ir vilties dienos nemini visai.

Organizatoriai teigia, kad šie duomenys tik dar kartą parodė, jog jau tradicija tapusios iniciatyvos – Visuotinė tylos minutė bei akcija „Ištark, išgirk, išsaugok“ – reikalingos. Būtent todėl, net ir sustabdžius

„Misija Sibiras“ ekspedicijas, Gedulo ir vilties dienos minėjimo tradicija bus išlaikoma ir toliau. Vėliau akciją tęs Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT), kur 2006 m. ir gimė projekto „Misija Sibiras“ idėja.

„Nors daliai visuomenės tremtinių ir politinių kalinių skaitymai tapo kasmetine tradicija, bet Gedulo ir vilties diena vis dar ieško savo tvirto identiteto. Būtent todėl praėjusiais metais sukūrėme šios dienos simboliką, tam tikrą legendą – liepos žiedą – kuris labai dažnai sutinkamas tremtinių, patyrusių 1941 m. birželio masinius areštus, prisiminimuose, kaip paskutinis tėvynės vaizdiny.

Tikime, kad dar tikrai yra ką nuveikti, siekiant, jog kažkada birželio 14-oji visiems sietųsi su skaitymais bei Visuotine tylos minute, kaip kad Liepos 6-oji siejama su Tautiškos giesmės giedojimu, o Sausio 13-oji – laisvės laužais“, – teigia A. Eidukaitytė.

Visi norintys dalyvauti virtualioje akcijoje, kviečiami registruotis interneto puslapyje www.birzelio14.lt. Virtualiai vyksiančią akciją „Ištark, išgirk, išsaugok“ bus galima tiesiogiai stebėti platformoje www.birzelio14.lt, naujienų portale „Delfi“ bei socialiniuose tinkluose. kulturosuostas.lt

NEPATOGI TIESA**NUTYLĖTA HOLOKAUSTO ISTORIJA – RAUDONOJO MELO IDEOLOGŲ IR SOVIETŲ PARTIZANŲ NIEKŠYBĖS FONE**

Violeta Rutkauskienė

IV dalis

Specialiojo skyriaus, sekusio, kad į naujai kuriamas sovietines įstaigas neprasisiskverbtų antisovietiniai buržuazinių nacionalistų atstovai, viršininko pavaduotojas. N. Endlin'as (Nahum/Nehemia Endlin) dešinėje.

Visus kaltinimus muziejinkas atmetė. Tik tardymo byloje Nr. 27548/3 psl. 10, 1944 m. rugpjūčio 22 d. tardyme P. Baleniūnas prisipažino, kad 1941 m. birželio 24 d. jis įstojo į sukilėlių gretas ir tuo tikslu iš Karo muziejaus paėmė šautuvą¹. Išlikusioje byloje trūksta 3 lapų, matyt, naikinti sovietams nepatogūs faktai. Kas juose svarbaus buvo, niekas dabar jau nepasakys. Byloje yra paties P. Baleniūno gan detali biografija, iš kurios galima susidaryti vaizdą ir apie patį kaltinamąjį, ir apie jo nuveiktus darbus. Tardymą vedė ir kaltinimus P. Baleniūnui surašė vyresnysis Šmerč/NKVD tardytojas Zaharenko¹.

Raudonųjų partizanų sąmokslas

Eidamas muziejinko P. Baleniūno skaudaus likimo pėdsakais ilgametis „Nemuno“ žurnalo bendradarbis, žurnalistas A. Dargis nukeliavo, ilgą ir sudėtingą kelią, prikeldamas iš praeities dar gyvus liudytojus ir užslėptus faktus. Didelėmis pastangomis suradęs ir daug geranoriškų ir nuoširdžių talkininkų. Jam padėjo ne tik buvusieji P. Baleniūno bendradarbiai, bet ir žydų bendruomenės nariai, o kai kada ir atsitiktinai sutikti žmonės. Dar 1985 m. žurnalistas A. Dargis dėl P. Baleniūno likimo kreipėsi į ilgametį LTSR Kauno skyriaus archyvo vedėją, buvusį sovietų partizaną E. Zilberį. Paklaustas ar šis ką girdėjo apie tokį gelbėtoją, pastarasis dievagojosi tokio žydų gelbėtojo nežinąs. Paminėjęs Indichšteinų šeimą, sakė šią šeimą žinantis, tik pamiršo ir nutylėjo, kad dar ir gerai žinantis. Kažkodėl nepasakė, jog su Maša Endlin-Indikšteino žmonos seserimi ir pačiu Nahumu/Nehemia Endlinu- seni geri pažįstami, kovoje kartu viename sovietinių partizanų būryje ir ne į vieną mūši/diversiją ėję kartu. E. Zilberis ir Maša Endlin buvo viename raudonųjų partizanų būryje, kuris vykdė akcijas ne tik prieš vokiečius, bet ir prieš vietinius civilius gyventojus. Abu paminėtini

kaip Kaniukų kaimo sunaikinimo dalyviai². Taigi buvęs Kauno miesto ilgametis Archyvo vedėjas turėjo daugiau žinoti apie savo bendražygius ir P. Baleniūno išdavikus, nulėmusius jo ir jo šeimos likimus. Tačiau aiškiai melavo ir nutylėjo, ką žinąs. Besilankydamas Izraelyje E. Zilberis žadėjo daugiau pasidomėti apie žydų gelbėtoją P. Baleniūną, bet grįžęs pranešė, kad nieko sužinoti apie muziejaus konservatorių nepavyko. Aiškiai galima įtarti susitarimą tarp kovos bendražygių, nutylint nepatogius faktus ar įvykius.

Apie ilgamečio Kauno archyvo vedėjo E. Zilberio sąžiningumą byloja ir toks vieša paslaptimi laikomas faktas, kurio ir jis pats neslepia. Tarp istorikų ir tarp archyvarų klaidžioja istorija apie tai, jog E. Zilberis iš Kauno archyvo išvogė ir į Izraelį išvežė nemažai svarbių karo meto dokumentų, jų tarpe ir Kauno geto archyvą. Visa tai jis patvirtino savo prisiminimų įrašė, kurį po daugelio metų išvykus į Izraelį užrašė Holokausto muziejaus bendradarbiai. Ten tuose 4 val. prisiminimuose buvęs Kauno miesto archyvo vedėjas visai nesibodi pasauliui skelbti apie tai, kaip dirbdamas Kauno archyve į užsienį perdavinėjo dokumentus, o keršydamas (svolačiams) lietuviams dar ir juos klastojo. (<https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn502924>).

2. https://books.google.com/books?id=j90tef6jP3UC&printsec=frontcover&hl=lt&source=gs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

1. A. Faitelson. The Truth and nothing but the truth – Jewish resistance in Lithuania. Jerusalem, Israel, p. 34.

Nepaisant to, 2015 m. į Lietuvos žydų bendruomenę kreipėsi E. Zilberio anūkas Michael Frishman (Izraelio Mosad karininkas), prašydamas jo seneliui išrūpinti nuspelnusio Lietuvos archyvaro vardą. Apie tai sužinojus visuomenei ir, pradėjus aktyviau viešinti E. Zilberio „nuopelnus“ Lietuvos archyvams, Lietuvos žydų bendruomenė pakoregavo anūko kreipimąsi, palikdama tik prašymą pagerbti senelį žymų archyvarą 90 m. sukakties proga. Ar reikia dar ką pridurti?... (<https://www.lzb.lt/2015/03/03/eliezeris-zilberis/>)

Sušlubavusi atmintis

P. Baleniūno likimą tyrusiam žurnalistui A. Dargiui pagelbėti bandė ir buvęs Kauno Istorijos muziejaus (dabar – Karo) ilgametis mokslinis sekretorius Markas Zingeris. Jis pasitarnavo žurnalistui A. Dargiui išversdamas į rusų kalbą siunčiamą Izraelin laišką, paieškant P. Baleniūno išgelbėtų žydų. Tad ir M. Zingeriui, dabar žydų muziejaus bendradarbiui, P. Baleniūno istorija turėtų būti girdėta, tik neaišku, kodėl jis nenori prisiminti, kalbėti ir viešinti apie P. Baleniūno ir kitų muziejinkų žygdarbį gelbstint savo tautos žmones. Gaila, kad sušlubavus atminčiai, praleista gera proga ir tinkamas momentas muziejuje užkabinti kokią nors atminimo lentelę, kuri lankytojams primintų kilnų muziejinkų ir asmeninį muziejaus seniųjų konservatoriaus žygdarbį. Apmaudu, kad tokios retos progos neišnaudojo Lietuvos žydų bendruomenė, kuri, kaip rodo šių dienų įvykiai, daugiau kalba, kelia triukšmą

nei ką nors daro, kad pagerbtų tokius žydų gelbėtojus.

Raudonojo melo pranašų palikimas

Pabaigai reiktų pasakyti šią apie P. Baleniūno skundikus ir išdavikus. Išgelbėtasis Izidorius/Jozefas Indichšteinas, atėjus sovietams, kaip nukentėjęs nuo nacių vykdyto holokausto, buvo įvertintas ir pakeltas į atsakingą postą. Tapo Kauno stiklo fabriko direktoriumi. NKVD sudarytoje P. Baleniūno byloje yra jo, Josifo Indikšteino liudijimas prieš P. Baleniūną. Piličio Iosif Indikstein liudijimas, datuotas 1944 m. spalio 8 dieną. Jame Indikšteinas liudija Šmerč tardytojams prieš P. Baleniūną štai ką: „– Maždaug 1944 m. balandžio 20 d. P. Baleniūnui ir man pasilikus dviese jo namuose, jis (P. Baleniūnas) man papasakojo, kad 1941 m. tarp birželio 24-30 d., mūsų (lietuvių) partizanai/sukilėliai sušaudė daugybę žydų Kauno 7 forte. Jis pradėjo sakyti: „– Juos iššaudėme įdomiu būdu: pastatėme į eilę po vieną, po to mes paklausėme ten buvusios 12-kos metų lietuvaitės mergaitės, į kurią šauti. Ir tą žydą, kurį ji parodė, mes nušovėme. Tai pakartojome keliolika kartų. Tada mes sustojome, bet paskiau pradėjome vėl iš eilės šaudyti“ – bylos p. 72. (laisvas vertimas iš anglų k. – V. Rutkauskienės). Štai tokius baisesius kaltinimus P. Baleniūno adresu Šmerčo linčo teismui liudijo J. Indikšteinas, žmogus, kurį Kauno muziejinkas kartu su visa šeima slėpė savo namuose.

Šią J. Indikšteino paliudijimą iš NKVD sudarytos P. Baleniūno bylos nurašė sovietų raudonasis partizanas Aleksas Faitelsonas ir atspausdino savo prisiminimų knygoje „*Truth and Nothing But the Truth: Jewish Resistance in Lithuania*“ (p. 89), taip apibūdindamas pasauliui 1941 m. birželio lietuvių sukilėlių-žmogžudžių portretą. Pasiremdamas tokiu aiškiai melagingu, išgalvotu J. Indikšteino liudijimu sovietų raudonasis partizanas A. Faitelsonas knygoje toliau moralizuoja, jog taip Prano Baleniūno asmenyje atrodo tikrasis Lietuvos vaduotojo (1941 m. sukilėlio) veidas. Jis toliau dėsto, kad P. Baleniūnas ir jo bendražygiai, aktyvistai, partizanai ir baltaraiščiai net nelaukę Karlo Jegerio įsakymo sunaikino tūkstančius žydų Septintame forte³.

Kaip žurnalistas A. Dargis minėtame rašinyje rašo, matyt, juodų Indikšteino darbų būta ir daugiau, nes tuojau po P. Baleniūno teismo ir represijų, skundikas su šeima din-

go iš Lietuvos. Spėjama, kad išvyko į JAV ar Izraelį. Apie Indichšteinus nepavyko nieko daugiau surasti, bet apie jo svainį Nehemia Endliną ir Indichšteino žmonos seserį Mašą Endlin (Ibschitz pagal kilmę) atsiskleidė gražus vaizdelis.

Endlinai – didvyriai ar niekšai?

Raudonieji sovietų partizanai, kurie vokiečių okupacijos metais nuolat apsidavė P. Baleniūno namuose – Indichšteininės sesuo Maša Endlin (Andlin-Izraelyje) su vyru Nahumu/Nehemia Endlinu – buvo tie, kurie atvedė Šmerč budelius į P. Baleniūno namus. Jie patys vėliau prieš jį liudijo teisme. Po karo Endlinai ilgą laiką gyveno Lietuvoje naudodamiesi visomis sovietų partizanams skirtomis privilegijomis, o išvykę į Izraelį – Holokauste nukentėjusių asmenų statusu. Kaip rašoma paties Endlino pristatyme Izraelyje, Nehemia Endlinas ėjo aukštas pareigas Komunistų partijoje, kitur minima, jog buvo aukštą laipsnį turintis enkavedistas. Sovietinių partizanų internetiniame puslapyje „*Organization of Partisans Underground Fighters and Ghetto Rebels in Israel*“ (http://www.thepartisan.org/document/68555_0_605.aspx) rašoma, kad N. Endlinas gimė 1911 m. Jekaterinoslave/Dniepropetrovske, o 1921 m. po bolševikų revoliucijos Rusijoje su tėvais pasitraukė į Lietuvą. Iki vokiečių atėjimo, gyveno Klaipėdoje, mokėsi Telšių Ješivos mokykloje, o naciams užėmus uostamiestį persikėlė į Kauną. Jis buvo patyręs Lietuvos komunistų partijos narys pagrindininkas nuo 1930 metų. N. Endlinas kaip komunistas pagrindininkas prieš Lietuvos Respubliką aktyviai veikė jau 1940-1941 m., įvedindamas tarybų valdžią. Karo metais įsijungė į pagrindinę veiklą, tapo raudonuoju partizanų. Po karo N. Endlinas buvo paskirtas Kauno miesto vykdomojo komiteto specialiojo skyriaus, sekusio, kad į naujai kuriamas sovietines įstaigas neprasisiskverbtų antisovietiniai buržuazinių nacionalistų atstovai, viršininko pavaduotoju. Vėliau dirbo LKP CK, paskiau vadovaujantį darbą ūkinėse Lietuvos ministerijose. 1972 m. persikėlė į Izraelį ir buvo aktyvus sovietų partizanų draugijų veikloje. N. Endlinas paliko savo prisiminimus „*B'darhei Halehima Hapartizanit*.“ Šioje knygoje yra prisimintas ir P. Baleniūnas. Kaip tuose prisiminimuose rašoma, 1943 m. rugpjūčio mėnesį Endlinas susipažino su P. Baleniūnu, dalyvavusiu lietuvių pagrindinėje veikloje prieš nacius.

(Bus daugiau)

3. R. Zizas. Sovietiniai partizanai Lietuvoje. Vilnius, 2014. p. 485-486.

PAGARBA BEGALINĖ

Š. m. gegužės 25 d. Šv. Jurgio katalikų karo veteranų postas pravedė apeigas, skirtas paminėti Atminimo dieną (*MEMORIAL DAY*). Iškilmingas minėjimas įvyko Klivlande, Ohajaus valst., Šv. Kazimiero parapijos aikštėje ir kaiteparapijos šventovėje. Pereitais metais šios apeigos dėl Covid-19 pandemijos neįvyko.

Pagal Ohajaus valstijos gubernatoriaus įsakymą kai kurie apribojimai buvo panaikinti, todėl atsirado proga atnaujinti tradiciją ir pagerbti JAV kariuomenės kareivius.

Per šias apeigas kariško veikimo būdai buvo pavyzdiniai: vėliavininkai iškėlė

iki pusės stiebų JAV, MIA ir Ohajaus valstijos vėliavas, prie posto atminimo lentelės padėtas vainikas, trimitininkas sugrojo „TAPS“, o garbės sargyba su šautuvais pagerbė salvėmis.

Po to klebonas Joseph Bacevice perskaitė visų posto mirusių vardus ir pavardes.

Pasibaigus iškilmėms, lauko apeigų garbės sargybos vadovas Anthony Balas davė komandą „ramiai“, ir palydima JAV vėliava buvo įnešta į šventovę.

Klebonas Joseph Bacevice savo kalboje priminė, kodėl mes išlaikome *MEMORIAL DAY* tradiciją.

Algirdas V. Matulionis

Atminimo dienos (Memorial Day) iškilmingas minėjimas.

A.V. Matulionio nuotr.

JUNGTINĖJE KARALYSTĖJE GYVENANTYS LIETUVIAI ATŠVENTĖ SEKMINES

Jungtinėje Karalystėje lietuviai atšventė Sekmines.

LR URM

Gegužės 23 d. Jungtinės Karalystės lietuviai, tęsdami ilgametę tradiciją, Londone surengė lietuvišką Sekminių šventę.

Šventės dalyvius pasveikino Lietuvos ambasados diplomatas Tadas Kubilius, Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės (JKLB) pirminkė Alviya Černiauskaitė ir Lietuvos policijos atašė Linas Pernavas.

Šventės metu buvo pristatytos Sekminių tradicijos ir papročiai, giedamos lietuvių daugiabalsės dainos – sutartinės, kurios 2011 m. buvo įtrauktos į UNESCO Nemate-

rialios kultūros paveldo sąrašą.

Sekminių šventę, kuri buvo surengta rytinėje Londono dalyje įsikūrusiame lietuviškame restorane „Bernelių užėiga“, organizavo JKLB Londono pirmasis skyrius ir jo vadovė Birutė Gelumbauskienė kartu su Londono lietuvių folkloro ansambliu „Saduto“ ir jo vadove Ligita Malinauskiene.

Sekminės - septintą savaitę po Velykų švenčiama šventė. Lietuviškų Sekminių šventė Londone yra ilgametė JK lietuvių bendruomenės tradicija, švenčiama nuo 1958 metų.

LR URM

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJAI BURIASI Į KLUBĄ – LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ ASOCIACIJĄ

Lituanistinio švietimo judėjimas turi galias istorines tradicijas ir dėka naujos išeivijos bangos per paskutinius 20 metų labai stipriai išsiplėtė. Kuriasi naujos mokyklos, keičiasi jų formos, pamažu tiek užsienyje, tiek Lietuvoje keičiasi ir pats požiūris į lituanistines mokyklas, tad natūralu, kad atsirado ir poreikis suvienyti jėgas bendram darbui.

Lituanistinės mokyklos ne visada yra užsienio kraštu lietuvių bendruomenių dalis, nemaža dalis jų veikia individualiai ir dar nebuvo tokios organizacijos, kuri jas visas vienytų – tiek individualias, tiek priklausančias bendruomenėms, tiek virtualias, tiek formalias, tiek neformalias.

Lituanistinių mokyklų asociacijos pagrindiniai tikslai – mokytojų kvalifikacijos kėlimas, lituanistinių interesų gy-

nimas, lituanistinių mokyklų tinklo plėtra bei specialistų, mokytojų profesionalų, vienijimas. Užsienyje gyvena ir dirba gražus būrys pedagogų, tarp kurių yra įvairių dalykų mokytojų: lituanistų, užsienio kalbų pedagogikos specialistų, istorikų, gamtamokslinių disciplinų pedagogų ir t.t. Mokytojų patirtis irgi plati: nuo ką tik baigus studijas išvykusių, iki mokytojų metodininkų ir ekspertų bei universitetų dėstytojų. Dalindamiesi savo žiniomis, patirtimi bei įdirbiu, bendradarbiaudami su pasaulio ir Lietuvos švietimo institucijomis mes galime vieni kitiems padėti tobulėti profesinėje srityje, kas neabejotinai pakels lituanistinio švietimo užsienyje lygį ir svarbą.

Šiuo metu lituanistinės mokyklos lanko ir lietuvių kalbos mokosi tik 5-7% užsienyje gyvenančių lietuvių kilmės vaikų. Skaičiai nėra džiuginantys ir tam, kad juos pakeistume, turime pasiekti visų tėvelių širdis ir protus. Esame įsitikinę, jog mokytojų darbo kokybė, mokyklų veikla akcentuojant dvikalbystės naudą bei svar-

bą, tapatybės išsaugojimą bei istorinės atminties būtinybę, įvairūs inovatyvūs mokymo metodai, šios veiklos viešinimas ne tik užsienio lietuvių tarpe, bet ir Lietuvoje gali ženkliai padidinti šiuos skaičius.

Lituanistinių mokyklų asociacija jau vienija per 50 lituanistinių mokyklų iš visų žemynų – nuo JAV, Pietų Amerikos, Europos iki Australijos. Jose dirba per 400 mokytojų, mokosi apie 2500 mokinių.

Asociacija yra nepriklausoma ir savanoriškais pagrindais veikianti, ne pelno siekianti organizacija, besivadovaujanti nešališkumo principais politinių bei visuomeninių jėgų atžvilgiu.

Jos nare gali tapti bet kuri užsienyje veikianti lituanistinė mokykla. Rašykite mums adresu lituanistiniomokykluasociacija@gmail.com, sekite Facebook'o paskyrą Lituanistinių mokyklų asociacija ir kartu neškime lituanistinio švietimo vėliavą per pasaulį!

Donata Simonaitienė, VŠĮ „Lituanistinių mokyklų asociacija“ koordinatė

HURGADOJE VYKO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SUSITIKIMAS

Lietuvių bendruomenės Egipte nariai su svečiu.

LR URM

Balandžio 9-10 dienomis Lietuvos laikinasis reikalų patikėtinis Egipte **Ernestas Grabžis** bei ambasados Kaire darbuotojai susitiko su lietuvių bendruomene Hurgadoje ir aplankė šeštadieninę lituanistinę mokyklėlę „Jūros arkliukai“.

Hurgadoje įsikūrę Lietuvos piliečiai sudaro didžiausią ir aktyviausią bendruomenės Egipte dalį, maždaug apie 100 laikinai ar nuolat gyvenančių žmonių. Bendruomenės nariai papasakojo apie nuveiktus darbus, indėlį į lietuvių puoselėjimą ir lietuviškų tradicijų ir papročių išsaugojimą Hurgadoje.

Jų pastangomis nuo 2013

metų veikiančioje lituanistinėje mokyklėlėje „Jūros arkliukai“ buvo pristatytas bendras mokyklėlės ir ambasados projektas „Sausio 13-osios dalyvių ir aukų atminimo išsaugojimas“. Ambasados darbuotojai vaikams suprantama kalba papasakojo, kuo Lietuvai ir visiems Lietuvos piliečiams pasaulyje svarbi sausio 13 diena – Laisvės gynėjų diena - ir kodėl mes ją kasmet paminime. Susidomėję pasakojimu apie didvyrius, gynusius televizijos bokštą šaltą 1991 m. sausio 13-osios naktį, vaikai su užsidegimu įsitraukė į piešinius, skirtus Lietuvai.

LR URM

MILIJONAS PARAŠŲ PAGREITINO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PRIPAŽINIMĄ

VDU profesorius Juozas Skirius

Prieš 100 metų, t.y. 1921 m. gegužės 31 d., JAV lietuvių delegacija Vašingtone įteikė JAV prezidentui Hardingui peticiją, sustiprintą surinktais 1 milijonu amerikiečių parašų. Tai unikalus Lietuvos istorijoje įvykis, turint omenyje, kad viena išėivijos bendruomenė sugebėjo pasiekti tokį rezultatą. Tiesa, tokių bandymų, ir sėkmingų XX amžiaus Lietuvos istorijoje, buvo. Vyresnės kartos Lietuvos gyventojai gali prisiminti 1988 m. pabaigoje *Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio* organizuotą protestą prieš TSRS Aukščiausios tarybos inicijuotą naują TSRS Konstitucijos projektą (pataisas), nepalankų Lietuvai. Per gana trumpą laiką Lietuvoje buvo surinkta apie 1,8 milijono parašų, kuriuos išsiuntė į Maskvą įteikti M. Gorbačioviui¹. Kitas, praktiškai Lietuvos gyventojams beveik nežinomas, įvykis – tai katalikiškos tarptautinės organizacijos „*Tradycja, šeima, nuosavybė*“ (*Tradition, Family, Property – TFP*) prieš tris dešimtmečius, 1990 metais, pastangos. TFP visame pasaulyje (penkiuose žemynuose) vos per keturis mėnesius surinko 5,2 milijono parašų už nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą². Tiesa, JAV lietuviai dar 1944 ir 1990 metais nesėkmingai bandė surinkti milijoną parašų. Parašų kiekis, skaičiuojamas šimtais tūkstančių ir milijonais, turi poveikio demokratinių šalių ir ypač JAV vyriausybėms, daro įtaką jų spendimams.

Po Pirmojo pasaulinio karo, kuriantis nepriklausomai Lietuvos valstybei, jos politikai gavo stiprų išėivijos, pirmiausia JAV lietuvių, visapusišką palaikymą. Niekas tiksliai nežino, kiek tuo metu Amerikoje gyveno lietuvių. Manoma, kad galėjo siekti iki pusės milijono. Tai buvo gerai organizuota, pakankamai pasiturinti bendruomenė. Jų organizacijos rinko pinigines aukas; vykdė plačią, Lietuvai palankią, propagandą JAV valdžios sluoksniuose ir visuomenėje; tūkstančiai jų su savo uždirtais pinigais pasiryžo grįžti į Tėvynę ir ten jai darbuotis.

1 *Lietuvos istorija. Sąjūdis: nuo „persitvarkymo“ iki kovo 11 – osios*. Vilnius, 2008, t. 12, d. 1, p. 184-185.

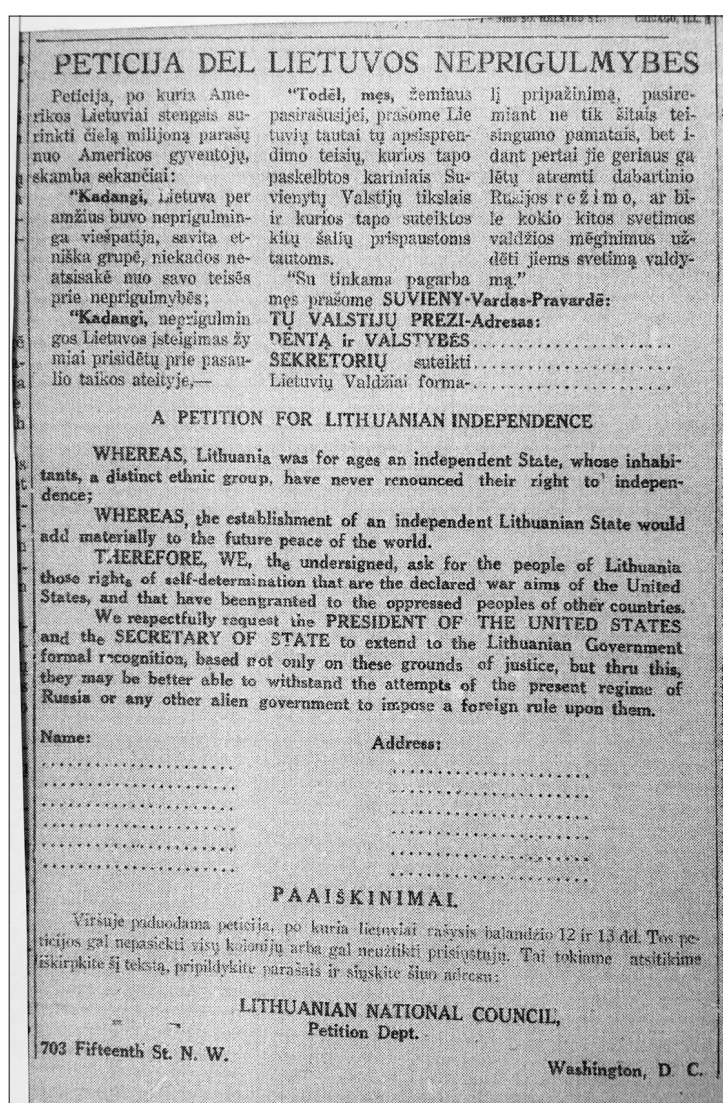
2 Vytautas Sinica. Penki milijonai pamirštų parašų už Lietuvos laisvę. www.tiesos.lt/index.php/straipsnis/vytautas-sinica-penki-milijonai-pamirstu-parasu-uz-lietuvos-laisve/

Politinei veiklai efektingiau praversti, siekiant Lietuvai pripažinimo, JAV lietuviai katalikai ir tautininkai, 1918 metais susitarę, įkūrė bendrą JAV lietuvių Vykdomąjį komitetą (toliau – VK) Vašingtone. Tiesa, viena įtakinga ideologinė srovė – JAV lietuviai socialistai – neprišijungė, nes nepritarė, anot jų, „turtinųjų valdomai Lietuvai“, o pasisakė už „pačios liaudies valdomą socialistinę Lietuvą“. VK sudarė katalikų ir tautininkų deleguoti nariai (Tomas Norus-Naruševičius, dr. Jonas Šliūpas, kunigas Jonas Žilius, Kazys Česnulis, dr. Matas Vinikas, Balys Mastauskas, Leonardas Šimutis, Juozas Širvydas ir kt.)³. Jie rengė prašymus, rezolucijas JAV valdžios įstaigoms bei kitų šalių ambasadoms Vašingtone, straipsnius JAV spaudai; bandydavo išgauti susitikimus su senatoriais ir kongresmenais, JAV Valstybės departamento darbuotojais. Visa kalba sukosi apie kuriamą Lietuvos valstybę ir siekį gauti jai JAV valdžios pripažinimą bei palaikymą. VK palaikė ryšius su Lietuvos valdžios atstovais, ypač su Lietuvos delegacija Taikos konferencijoje Paryžiuje 1919 m. Be to, dar 1918 m. pabaigoje Lietuvos vyriausybė VK įgaliojo laikinai atstovauti Lietuvos interesams Vašingtone.

1919 m. vasario 12 d. VK nutarė įteikti JAV Valstybės departamentui Memorandumą, prašant pripažinti atsikūrusią Lietuvą ir laikiną jos vyriausybę. Be to, buvo plačiau paaiškinta kodėl reikia pripažinti Lietuvą ir ko lietuviai pageidautų iš JAV. Savo keliu Lietuvos delegacijos Taikos konferencijoje Paryžiuje pirmininkas prof. Augustinas Voldemaras teisingai numatė, kad JAV vyriausybės poziciją Lietuvos klausimu gali paveikti JAV visuomenė. Todėl jis vasario 11 d. laiške VK kreipėsi į Amerikos lietuvius, nurodydamas esamo momento svarbą ir prašė tautiečių „pavaryti ypatingą akciją, supažindinti JAV gyventojus su dabartiniais Lietuvos reikalais ir norais“⁴. Kovo 18 d. VK posėdyje

3 Skirius J. *JAV lietuvių darbai Lietuvai 1918-2018 metais*. Vilnius: Savas takas, 2018, p. 35.

4 Skirius J. *Lietuvos užatlantės diplomatija 1918-1929 metais: santykių su JAV politiniai ir ekonominiai aspektai*. Vilnius, 1995, p. 29.

Iškarpas iš laikraščio.

Autoriaus nuotr.

buvo pripažinta, kad iki šiol Amerikos lietuviai neįstengė Jungtinėse Amerikos Valstijose reikiamai iškelti Lietuvos klausimo. Posėdyje dalyvavęs kunigas J. Žilius nurodė, kad šiuo atveju būtina „Amerikos visuomenės priėjimą išgauti ir tokiu būdu sudaryti spaudimą ant JAV atstovų Paryžiuje“⁵, t.y. kad Lietuva, remiama JAV, būtų pripažinta Taikos konferencijoje. Tai, gi, minėtame posėdyje VK nutarė tuojau pradėti didelę kampaniją – propagandinio darbo sustiprinimui surinkti milijoną JAV gyventojų parašų. Nieko nelaukiant buvo parengtas spaudai kreipimasis į visus Amerikos lietuvius. Jame nurodyta, kad „Lietuvos sprendžiamoji valanda atėjo. Kam brangūs tautų laisvės idealai, Lietuvos žmonių teisė taip valdyti, kaip jiems sąžinė ir protas liepia (...) Mes privalom užregistruoti savo pritarimą ir paramą už laisvę bekovojančiam, pasakyti pasaulio laisviems žmonėms, kad mes nenurimsime ir nebūsime patenkinti jokia tautų sutvarkymu, jei jis nesuteiks Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės (...)“. Kreipimesi ragino lietuvius ne tik patiems pasirašyti, bet ir agituoti bei prašyti pasirašyti ir kitų tautybių žmonių, nes tik „milijoninį piliečių balsą išgirs pasaulio žmonės“⁶. Tam tikslui VK nutarė skirti vieną dieną, t.y. balandžio 12 d., kuomet visi JAV lietuviai ir visi lie-

5 *Ten pat*, p. 30.

6 Tautiečiai. *Lietuva*. 1919, kovo 24, nr. 70, p. 1.

tuvių draugai pasirašys Peticiją, skirtą JAV prezidentui ir valstybės sekretoriui. Tiesa, buvo pasakyta, kad parašus galima dar rinkti ir balandžio 13 d., bet jau kitą dieną visi sąrašai su parašais privalo būti pristatyti Vykdomajam Komitetui Vašingtone. Lietuvių kolonijose kūrėsi parašų rinkimo komisijos, kurioms VK nuo balandžio 5 d. siuntė Peticijos blankus. Be to, buvo rekomenduojama, jei komisijos nesulaukia laiku blankų, juos susiieškoti lietuviškuose laikraščiuose, iš kurių galima blankus išsikirpti, pildyti ir išsiųsti. (Blankus spausdino ir platino lietuviškų laikraščių redakcijos). Palengvinant parašų rinkimą tarp kitataučių, VK išleido pusės milijono tiražu atviručių su Europos naujų valstybių, jų tarpe Lietuvos, atvaizdu ir anglų kalba trumpą informaciją apie Lietuvą. Atvirutės taip pat buvo siunčiamos kartu su blankais į lietuvių kolonijas⁷. Supratus, kad per keletą dienų surinkti tiek parašų yra sunkus reikalas, buvo nuspręsta pratęsti rinkimą iki Velykų ir užpildytus blankus persiųsti VK balandžio 21 dieną.

JAV lietuvių spauda rašo apie parašų rinkimą, pateikdama rinkėjų išpūdžius iš įvairių lietuvių kolonijų. Parašų rinkėjai ėjo iš namų į namus. Visiems aiškino Lietuvos ryžtą nepriklausomai gyventi. Prašomieji pasirašyti buvo įvairiai nusiteikę. Vieni pasi-

7 Atsišaukimas dėl Parašų Rinkimo. *Lietuva*. 1919, balandžio 7, nr. 82, p. 1.

rašydavo, kiti atsisakydavo ir dar išplūsdavo⁸. Buvo rengiami mitingai ir demonstracijos remti Peticiją. Parašų rinkimui nepritarė JAV lietuviai socialistai ar bolševikuojantys lietuviai, kurie bendruose lietuvių renginiuose kritikavo parašų agitatorius, pasisakė prieš Peticijos esmę⁹. Nepaisant to, stengtasi surinkti kaip galima daugiau įtakingų amerikiečių (senatorių, kongresmenų, gubernatorių miestų burmistrų, vyskupų, mokslininkų ir kt.) parašus. Pasirašinėjo paprasti darbininkai ir tarnautojai – pačių įvairiausių tautybių – ukrainiečiai, žydai, armėnai ir net lenkai amerikiečiai. Kaip pažymėjo JAV lietuvių istorikas dr. Antanas Kučas, „vietiniai laikraščiai gyrė Amerikos lietuvių patriotizmą, ir Kongrese buvo sakomos prakalbos apie Lietuvą (...) Tai buvo gerai suplanuota ir sumaniai pravesta kampanija, išgarsinusi Lietuvą ir sujudinus ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių visuomenę“¹⁰. Ir tai dėka tų agitatorių, kurie drąsiai ėjo į visuomenę ir rinko šimtais parašų.

Parašų rinkimo akcija nesibaigė balandžio mėnesį, kaip buvo numatyta. Ji tęsėsi ir toliau dar pusmetį. Knygotyrininkas Remigijus Misiūnas pažymi, kad parašai buvo rinkti 31 JAV valstijoje, Kolumbijos apygardoje ir Kanadoje. Pasižymėjo Čikaga (43 526 parašai), Bostonas (53 955), Brūklinas (40 354), Klyvlendas (39 806), Niuarakas (19 583), Nju Havenas (17 761), Filadelfija (15 526) ir kt. Organizatoriai skelbė suskaičiavę arti milijono parašų¹¹.

Surinktą milijoną parašų JAV lietuvių veikėjai nutarė JAV prezidentui įteikti patogesniu laiku, nes demokrato Woodrow Wilsono administracija buvo šalta Lietuvos reikalams. Be to, JAV lietuvių kampaniją aiškiau rėmė respublikonai. Jų lyderis Warren G. Harding'as 1920 m. lapkričio mėn. laimėjo JAV prezidento

(Nukelta į 9 psl.)

8 Liulevičius V. *Išėivijos vaidmuo nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe*. Chicago, 1981, p. 46.

9 Milijonas parašų Lietuvos valdžiai paremti. Bet Lietuvoj dabar yra dvi valdžios. *Keleivis*. 1919, balandžio 16, nr. 16, p. 2.

10 *Amerikos lietuvių istorija*. Red. dr. Antanas Kučas. Boston, 1971, p. 372-373.

11 Misiūnas R. *Informacinių kovų kryžkelėse: JAV lietuvių informacinės kovos XIX a. pab.- 1922 m.* Vilnius, 2004, p. 222.

KAUNE PRISIMINTOS IR PAMINĖTOS LIETUVOS SAJŪDŽIO 33-OSIOS METINĖS

SAJŪDIS – ISTORINIS LIETUVOS ŽYDĖJIMAS (Minint Sajūdžio 33-ųjų metų sukaktį)

Leonas Milčius

*Būna, pavasariais žemė pražysta,
Pražysta gražiausiais žiedais.
Soduos išbąla obelys, vyšnios,
Pienių auksu nušvinta laukai.*

*Tik būna, patikėki, retkarčiais būna,
Kai atgimsta iš naujo tauta.
Išsina iš priespaudos, svetimo liūno
Graži, kaip rytine aušra.*

*Žiedui reikia dirvožemio, saulės.
Reikia žemės, dangaus šilumos.
O tauta? Iš kur galių ji gauna
Sužydėti, pakilt iš tamsos?*

*Iš istorijos iščių, iš pačių jos gelmių
Gimė gležnas Sajūdžio daigas.
Gimė viltis, troškimas žmonių —
Vėl uždegti žiburį laisvės.*

*Kai uždegs, jis neges, jei dvi upės tekės
Širdyse milijonams —
Ilgesys savasties, savo žodžio, kalbos,
Ilgesys Dievo šlovei.*

*Ir tekėjo šaltiniai, gaivino jėgas
Sajūdžio vėliavą pergalėn nešti.
Lietuva vėl laisva, vėl valstybė sava,
Dieve, leiski daugiau neprarasti.*

*.....
Neprarasim, žydės nuostabiais žiedais,
Jei gyvybės šaltiniai išliks.
Jei išliksim lietuviais, sūnumis ažuolais,
Valstybė — šventė Kryžių šalis.*

2021-06-03, Raudondvaris

Kauno sąjūdininkai bendroje nuotraukoje.

L. Milčiaus nuotr.

Lietuvos Sąjūdžio Kauno tarybos pirmininko dr. Raimundo Kaminsko iniciatyva Kauno Šv. Jurgio Kankinio (pranciškonų) bažnyčioje birželio 3 d. vakare buvo gražiai paminėta Lietuvos Sąjūdžio įkūrimo diena.

Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos Kauno Šv. Jurgio konvento gvardijonas kun. teol. dr. Saulius Paulius Bytautas OFM aukojo šv. Mišias už gyvus ir mirusius Kauno sąjūdiečius bei jų rėmėjus. Maldoje buvo prisiminti mirusieji Kauno sąjūdininkai Ričardas Šliažas, doc. dr. Algirdas Juozapas Katkus, prof. Vytautas Nezgada,

Kovo 11-osios Akto signataras Liudas Simutis, doc. dr. Kazys Blaževičius, Lietuvos partizanas Albiną Staugaitis, taip pat prof. Alfredas Smailys, poetas Kęstutis Genys, Kristina Keturakytė, Kovo 11-osios Akto signataras Algirdas Patackas bei daugelis kitų.

Po šv. Mišių visi draugiškai sustojo bendrai nuotraukai atminimui, Sąjūdžio veiklos istorijai. Gražu, kad renginyje dalyvavo ir Baltijos jūrų skautai. Vėliau dar ilgai bendrauta vykusiame Kauno sąjūdiečių atsiminimų vakare prie lietuviško bulvių plokštainio ir žolelių arbatos. Jaudinančiai

apie Sąjūdžio susikūrimą ir jo veiklą pirmaisiais metais Kaune kalbėjo to meto aktyvūs Sąjūdžio kūrėjai, pradininkai Rytis Kupčinskas, Valentinus Senovaitis, prof. Alvydas Butkus, Romas Žemaitis, dr. Algimantas Kurlavičius, fotografas Leonas Glinskis ir kt. Ir aš, sveikindamas susirinkusiuosius, perskaičiau keletą eiliuotų posmelių, kuriuos skyriau Sąjūdžiui, buvusiems Sąjūdžio bendražygiams.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, buvęs Kauno rajono Sąjūdžio Raudondvario grupės įgaliotinis Leonas Milčius

(Atkelta iš 8 psl.)

MILIJONAS PARAŠŲ PAGREITINO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PRIPAŽINIMĄ

rinkimus. Jo inauguracija įvyko 1921 m. kovo 4 d. Vašingtone. Lietuvių veikėjai per savo šalininkus respublikonų partijoje išsiryšino susitikimą su naujuoju JAV prezidentu, norėdami jam įteikti milijoną parašų ir priminti jo pažadą lietuviams prieš rinkimus. Tai buvo antras kartas, kai JAV lietuviai gavo galimybę susitikti su JAV prezidentu.

Ta proga JAV lietuvių veikėjai ir VK nutarė sušaukti *Amerikos lietuvių suvažiavimą* Vašingtone 1921 m. gegužės 30-31 dienomis, pasitarti parašų įteikimo JAV prezidentui klausimu. Suvažiavo 148 atstovai (nedalyvavo JAV lietuviai socialistai). Suvažiavime išrinkti 6 asmenys susitikimui su prezidentu: J. J. Elijošius, J. Hertmanavičius, A. Ivaškevičius-Ivas, kunigas J. Jasaitis, J. Skritulskis ir dr. E. Klimas, kuris buvo paskirtas pagrindiniu kalbėtoju. Be jų pas prezidentą dar ėjo penki latviai, keturi estai, senatorius Wiliam J. King'as, kongresmenas V. M. Chandler'is ir teisėjas Aron J. Levy's (žydų organizacijos

pirmininkas). Tiesa, suvažiavime katalikų atstovai suabejojo ar gerai, kad su lietuviais kartu eina latviai ir estai. Pirmasis Lietuvos atstovas JAV Jonas Vileišis, dalyvavęs suvažiavime, paaiškino, kad jei JAV mus pripažins, tai pripažins tik kartu su Latvija ir Estija (vėliau taip ir įvyko). Tokio paaiškinimo pakako nuraminti abejojančius¹².

Gegužės 31 d. 10 val. ryto suvažiavimo nariai susirinko netoli Baltųjų rūmų. Automobilyje su JAV ir Lietuvos vėliavomis buvo atvežtos 138 knygos su įrištais parašų lapais. Kiekvienas paėmė po knygą ir nunešė į Baltuosius rūmus. Delegacijos narius priėmė prezidentas W. Harding'as ir JAV valstybės sekretorius Ch. E. Hughes'as. Delegatus pristatė ir trumpai paminėjo Lietuvos reikalus V. M. Chandler'is. Po E. Klimo kalbos, peticijos ir parašų įteikimo kalbėjo prezidentas, pripažindamas, kad Lietuvos reikalas labai svarbus ir kad jis rimtai yra svarstomas JAV Senato užsienio reikalų

¹² Kaip Lietuviai Vežė Peticijas Prezidentui Harding 1921 m. Istoriskas protokolas amerikiečių darbuotės už Lietuvos nepriklausomybę. *Dirva*. 1945, vasaris-kovas, nr. 5-10, p. 4.

komisijoje¹³. Baltijos valstybių reikalai dar stipriau buvo pajudinti ir 1922 m. liepos 28 d. buvo sulauktas JAV pripažinimas.

¹³ Skirius J. *JAV lietuvių darbai Lietuvai 1918-2018 metais*. Vilnius: Savas takas, 2018, p. 60-61.

PRENUMERUOKITE DIRVA

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAUSE - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00

Žemėlapis.

Autoriaus nuotr.

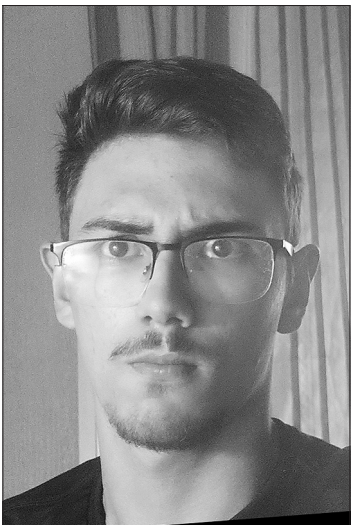
STALINIZMO LAIKOTARPIO NUSIKALTIMAI BUS ŽINOMI PORTUGALIŠKAI KALBANČIAM PASAULIUI

Dr. Audrius V. Plioplys.

A. Plioplio asmeninio archyvo nuotr.

JAV ir Lietuvoje žinomo menininko, neuromokslų tyrinėtojo, teisinio konsultanto, retų lietuviškų raštų kolekcininko dr. Audriaus V. Plioplio 2011–2012 m. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje sėkmingai įvykdytas projektas „Nepalaužta dvasia“, skirtas Stalino masinių trėmimų 70-ajai sukakčiai paminėti, sulaukė ne tik didelio susidomėjimo tarp išeivijos lietuvių, bet ir atvėrė kelią apie tai sužinoti portugališkai kalbančiam pasauliui.

Paulo Gomes. A. Plioplio asmeninio archyvo nuotr.

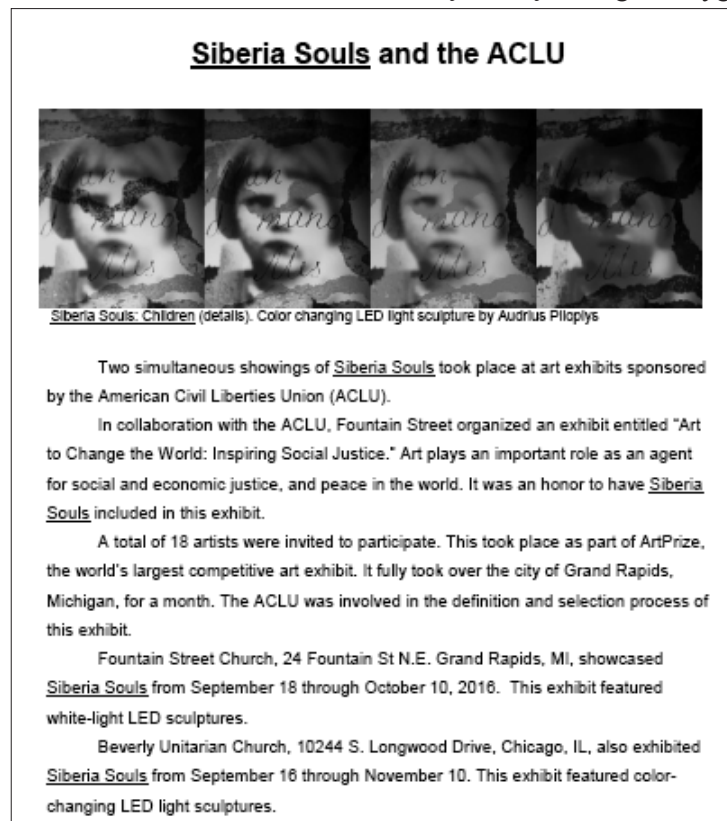
Projekto metu lankytojai galėjo susipažinti su meno ir fotografijos paroda, įtraukus kūriniai ir iš autoriaus „Sibiro sielų“ serijos, dalyvauti filmų peržiūrose, poezijos skaitymuose, paskaitose bei knygų ir originalios istorinės medžiagos pristatymuose. Šiuo projektu buvo siekta ne leisti pamiršti ne vieno milijono sovietinių trėmimų aukų, įvairių religijų, tautybių ir rasių, patirto priverstinės tremties žiaurumo, įkalinimo, bado,

kankinimų ir genocido, vėliau bandant net paneigti stalinizmo laikotarpio nusikaltimus.

Dr. A. Plioplio, kaip savito braižo conceptualiojo meno kūrėjo, darbai atspindi menininko, neurologo, mokslų daktaro pastangas sujungti meną su neuromokslais bei menines paieškas, kuriose autorių domina viskas, kas susiję su mūsų smegenų veikla, mąstymo problematika, smegenų veikimo principais, padedančiais suvokti, kaip atskirų neuronų veikla perauga į tokius sudėtingus procesus, kaip sąvokos, mintys, mąstymas. Jo meniniai darbai, tarsi neurobiologijos tyrimų laboratorija, jungiant neuromokslą su menu tyrinėjant kalbos, minties, sąmonės ir atminties ištakas, – fotografijų fragmentai, sluoksniuojami su smegenų elektroencefalogramos kreivių ar magnetinio rezonanso nuotraukų vaizdais. Taip „Sibiro sielų“ serijos meniniuose vaizduose sluoksniuojamos šios nuotraukos ir ranka rašyti į Sibirą išstremtųjų laišukai. Gi-

lesniuose sluoksniuose pasirodo portretai, suteikiant jiems miglotą, vaiduklišką išvaizdą. Šie neuronų tinklai koduoja prisiminimus, tarp jų ir tų, kurie mums yra brangiausi. Kiek-

ir baltos spalvos, o dešinysis pusrutulio labiau susijęs su mūsų meniniais gebėjimais, kūrybiškumu, jis – spalvingas. Trys vaizdų sluoksniai atitinka mūsų tris sąmoningumo lyg-

Pranešimas apie „Sibiro sielų“ šviesos parodą JAV. A. Plioplio nuotr.

vienas kūrinys yra diptikas, susidedantis iš trijų sluoksnių, naudojant polikarbonatą, vienas kūrinys – apšviestas balta šviesos diodų lempute, kitas – šviesos diodų lempų sistema, keičiant spalvas. Menininkas savo kūrybos procesą apibūdina taip: „Ši struktūra atitinka

menis: sąmonę, pasąmonę ir nesąmoningumą. Iš neuronų sudėtingumo atsiranda mūsų žodžiai, mintys ir sąmonė”, – dalijasi ilgamete mokslinė patirtimi menininkas. Taigi „Sibiro sielų“ serijos kūriniai suteikia stalinizmo laikotarpio aukoms nemirtingumą, įsiti-

„Sibiro sielų“ serija. Vaikai.

A. Plioplio nuotr.

mūsų pačių smegenis, kur kairysis smegenų pusrutulis yra labiau atsakingas už analitinį, loginį mąstymą, jis – juodos

kinės dr. A. Plioplys. Tai žmonių iš praeities sugražinimas į gyvenimą – per jų prisiminimus ir nervinius tinklus. „Svarbia

projekto dalimi tapo mano meno kūriniai, į kuriuos aš įtraukiau aukų nuotraukas ir asmeninius laiškus iš šio siaubingo laikotarpio, kad atvesčiau šiuos nukentėjusius žmones į mūsų laiką ir mūsų gyvenimus”, – sako dr. A. Plioplys.

Vykdydamas šį dvejus metus trukusį projektą mokslininkas paprašė Luką Šaparynę ir Sam De Sando perskaityti atrinktus laiškus iš Sibiro vaizdo įrašams sukurti. Projekto „Viltis ir dvasia“ visi įrašai, paskelbus juos „YouTube“, sulaukė per 34, 000 peržiūrų.

Dr. A. Plioplio tinklalapyje pateikta informacija apie vykdytą projektą, bendru pavadinimu „Viltis ir dvasia“ („Hope and Spirit“), susidomėjęs 17 metų Porto Alegreje, pietinėje Brazilijos dalyje, jėzuitų įsteigtos „Colegio Anchieta“ mokyklos moksleivis Paulo Gomes šiais metais paprašė autoriaus leidimo iš anglų kalbos išversti vaizdo įrašus, kuriuose skaitomi laišukai iš Sibiro, į portugališką kalbą, ką jis ir padarė. Šiuo metu septyni įrašai, versti į portugališką kalbą, paskelbti „YouTube“.

Paulo, studijuodamas ekonomiką ir istoriją, neatsitiktinai domėjosi komunizmo atsiradimu ir pasėkmėmis. Pasak prof. A. Plioplio, kaip kažkada jis pats negalėjo suprasti, taip dabar Paulo sukūrė tai, jog Brazilijoje yra žinoma apie Hitlerį, tačiau

niekas nežino apie Stalino įvykdytus nusikaltimus, kurie gerokai pralenkia Hitlerio sukurtą siaubą. „Būtent tai prieš dešimtmetį ir paskatino mane pradėti projektą „Viltis ir dvasia“. Tas pat paskatino ir Paulo imtis veiksmų. Svarbu tai, kad Paulo šį daug laiko reikalaujantį darbą atliko nesiekdamas asmeninio intereso. Jo tikslas buvo vienas – portugališkai kalbančiuosius supažindinti su Stalino įvykdytais nusikaltimais prieš lietuvių tautą, – tikino mokslininkas. – Esu be galo dėkingas Paulo už tai, kad tik jo įdėtomis pastangomis ši informacija tapo prieinama portugališkai kalbančiam pasauliui”.

„Dirvos“ korespondentė Živilė Gurauskienė, el. p. dirva.press@gmail.com

„Sibiro sielų“ šviesos skulptūros.

A. Plioplio nuotr.

KVIETIMAS DALYVAUTI AKCIJOJE „IŠTARK, IŠGIRSK, IŠSAUGOK”

Birželio 14-ąją – Gedulo ir vilties dieną – šeštą kartą akcijoje „Ištark, išgirk, išsaugok” visame pasaulyje per parą laiko bus siekiama įgarsinti kuo daugiau nuo tremties ir kalinimų nukentėjusių tautiečių vardų ir likimų. Šiomet prisijungti prie skaitymų ir paminėti 80-ąsias masinių lietuvių areštų ir tremčių metines kviečiama virtualiai. Taip lietuviai iš skirtingų pasaulio vietų galės susijungti bendram tikslui ir kurti žydinčią Lietuvą!

Registruotis į skaitymus galima jau dabar -> www.birzelio14.lt

Facebook renginys: <https://www.facebook.com/events/2847881335529733/?ref=newsfeed>

Kvieskite prie skaitymų prisijungti draugus, artimuosius, kolegas ir padėkite sugrąžinti namo tūkstančius ištremtų ir įkalintų tautiečių likimų.

Akcijos iniciatoriai „Misija Sibiras” ir Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija. Prie akcijos įgyvendinimo prisideda Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) ir Lietuvos skautija.

LR URM Globalios Lietuvos departamentas, „Dirvos” informacija

PARODA APIE VILKO VAIKUS

Birželio 4 d. Vysbadene atidaryta Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro paroda „Vilko vaikai: duonos keliu iš Rytų Prūsijos į Lietuvą 1945–1948 / Wolfskinder: Auf dem Brotweg von Ostpreußen nach Litauen 1945–1948”, praneša Kultūros ministerija.

Paroda skirta Vilko vaikams – tai 3–16 metų vaikai, kurie po Antrojo pasaulinio karo iš Rytų Prūsijos vieni ar dažniausiai su vienu iš suaugusiųjų pėsčiomis ar prekiniais traukiniais atklydo į sovietų okupuotą Lietuvą. Vieni liko čia, kiti nukeliauvo į Latviją ir Estiją ar net Ukrainą ir Baltarusiją.

Rengiant parodą Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui talkino Lietuvos Respublikos ambasada Vokietijoje, Lietuvoje veikianti vokiečių bendrija „Edelweiss” ir organizacija „Karo vaikai Granzėje”, kur paroda liepą bus perkelta iš Vysbadeno.

LRT

1948-ŪJŲ METŲ TRAGIŠKO „PAVASARIO” PRIMINIMAS

Irena Tumavičiūtė

Šiomet sukanka 73 metai nuo didžiausio Lietuvos istorijoje trėmimo: 1948 m. gegužės 22-23 dienomis MGB ir jų pagalbininkai vietiniai kolaborantai sugrūdė į gyvulinius vagonus daugiau kaip 40 000 žmonių. Kaip ir kiti Michailo Suslovo vykdyto „galutinio lietuvių klausimo sprendimo” etapai, šis tragiškas gyventojų išplėšimas iš gimtųjų namų ir išgabenimas į atšiaurius Sibiro regionus buvo užkoduotas nekaltu pavadinimu „Vesna” („Pavasaris”).

Trėmimas buvo surengtas remiantis SSRS Ministrų tarybos 1948 m. vasario 21 d. nutarimu. Juo vadovaudamiesi LKP CK pirmasis sekretorius Antanas Sniečkus ir Ministrų tarybos pirmininkas Mečislovas Gedvilas 1948 m. gegužės 18 d. pasirašė visiškai slaptą nutarimą „Dėl priemonių ryšium su banditų ir banditų pagalbininkų buožių šeimų išskeldinimu”. Akcijai jau buvo iš anksto ir labai slaptai rengiamasi. Bendru sutarimu buvo suplanuota iš Lietuvos ištremti ne mažiau kaip 12 tūkst. šeimų. Į tremiamųjų sąrašus – pagrindinį ir rezervinį – pirmiausia buvo įrašomos partizanų, jų rėmėjų, ūkininkų, vengusių stoti į kolektyvinius ūkius ar kitaip „nusikaltusių” sovietų valdžiai, šeimoms. Taip siekta palaužti ginkluotą antisovietinį pasipriešinimą, pašalinti kliūtis žemės ūkio kolektyvizavimui, įbauginti tautą, priversti ją susitaikyti su nepriklausomybės netekimu ir krašto sovietizavimu. Be to, tremtiniai buvo pigi darbo jėga, kurios nuošaliose Sibiro vietovėse labai trūko...

Prie sąrašų sudarymo ir trėmimo vykdymo aktyviai prisidėjo LKP apskričių pirmieji sekretoriai, vykdomųjų komitetų pirmininkai, LKP CK ir LKT įgaliotiniai ir stribai. 1948 m. gegužės mėnesį trėmimams vykdyti buvo sutelkta 30 118 MGB, MVD darbuotojų, kareivių,

karininkų ir stribų. Jiems padėjo 11 446 partiniai ir sovietiniai aktyvistai, t.y. kiekvienam tremtiniui, įskaitant vaikus, teko po vieną ginkluotą pareigūną ar kariškį. Iš Maskvos buvo atvykę SSRS MGB įgaliotiniai, kurie padėjo kruopščiai suplanuoti ir kontroliuoti šią genocido akciją. Visai operacijai vadovavo SSRS valstybės saugumo ministro pavaduotojas generolas leitenantas Sergejus Ogoļcovas.

Paklausiau kelių pažįstamų, niekas iš jų tos pavardės nebuvo girdėjęs. Budelis, svariai prisidėjęs prie sovietinio genocido vykdymo.

Sergejus Ogoļcovas (1900-1976). Išsilavinimas – du metai milicijos mokykloje. Nuo 17 metų – čekistas. Atėjęs į valdžią Berijai ir prasidėjus „Ježovo” kadrų valymui, dirbo Leningrado NKGB ir Kuibyševo NKVD organuose. 1944-1945 m. gruodžio 4 d., dirbdamas Kazachijos SSR saugumo liaudies komisaru, sukaupe patirtį deportuojant represuotus gyventojus. Vėliau iki 1953 m. kovol d. ėjo įtakingas pareigas SSRS valstybės saugumo ministerijoje. 1948 m. sausio mėn. vadovavo Žydų antifašistinio komiteto pirmininko Solomono Michoelso nužudymui. 1948 m. gegužės mėn. vadovavo Lietuvos gyventojų trėmimui (šis Ogoļcovo „nuopelnas” rusiškoje wikipedijoje net nepaminėtas. – I.T.)

Po Stalino mirties 1953 m. suimtas dėl Michoelso nužudymo, po Berijos mirties išlaisvintas. 1958 m. vasario 14 d.

partinės kontrolės prie SSKP CK nutarimu dėl „šiurkštaus socialistinio teisingumo pažeidimo, kai jo iniciatyva 1940 m. mirties bausme buvo nuteisti keli Leningrado aukštųjų mokyklų dėstytojai”, pašalintas iš SSKP. 1959 m. iš jo atimtas generolo leitenanto laipsnis. Už represuotų tautų trėmimą Sovietų Sąjungoje iš SSKP nešalindavo.

Maskvos planuose buvo numatyta ištremti 48 000 žmonių. MGB ir jų pagalbininkai gegužės 22 d. surinko ir sugaudė 27 023 žmones. Iki gegužės 23 d. 14 val. ešelonuose jau buvo 10 665 šeimos, t. y. 36 932 žmonės (10 615 vaikų, apie 5 tūkst. asmenų, vyresnių nei 60 metų).

Vykdydama trėmimų planą, MGB pagal dažnai neraštingų vietos aktyvistų papildomus sąrašus surinko dar keletą tūkstančių žmonių. Net negalinčios paeiti 95 ir 112 metų senelės buvo atneštos su neštuvais. Laikiniai pasislėpti pavyko 11 068 žmonėms. Kiekviename ešelone buvo sugrūsta 1-1,5 tūkst. žmonių, kiekviename vagonė – apie 30 – 50. Tremtinių atsiminimuose kartojasi žodžiai „labai trūko vandens ir oro”, arba „oro netrūko, bet vagonė buvo labai šalta”.

Visą kelią iš žmonių buvo tyčiojamosi. Sargybiniai grobė skurdžias tremtinių maisto atsargas, kurių pagal MGB instrukcijas turėjo „užtekti 45 dienoms”, atimdavo lašinius, mėsą.

Kartais duodavo „sušvinčios kopūstų sriubos ir retkarčiais stotyje leisdavo prisipilti virinto vandens”. O Marijinsko stotyje vyr. ltn. Griaznovas visiškai uždraudė duoti tremtiniams maisto. Kitos stoties viršininkas ltn. Kolotilinas už ešelono praleidimą reikalavo jam palikti penkias merginas. Taip tremtiniai buvo vežami po keletą savičių. Vienas ešelonas su tremtiniais 1948 m. birželio 1 d. patyrė katastrofą. 19 tremtinių žuvo, 37 buvo sužeisti, 11 iš jų – sunkiai, taip pat buvo sužeisti penki tremtinius konvojavę pa-

„DIRVAI” AUKOJO:

R. Sadauskas, Yorktown, VA.....	122
S. Lee, Seminole, FL.....	45
R. Saikus, Cleveland, OH.....	45
N. Raila, Langly, WA.....	40
R. Bandza, Cleveland, OH.....	25
K. Vaicikonis, Palos Hills, IL.....	25
S. Gruzdyš-Laino, Begur, Spain.....	20

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

reigūnai. Žuvusieji palaidoti ten pat – Jumatovo stotyje (23 km nuo Ufos)

Dauguma tremtinių buvo apgyvendinti Krasnojarsko krašte – per 22 tūkst., apie 11,5 tūkst. – Irkutsko srityje, per 4 tūkst. – Buriatijos-Mongolijos ASSR. Negalutiniais duomenimis, tremiant ir vežant į tremties vietą pakeliui žuvo ne mažiau kaip 50 lietuvių („mirusį išnešdavo ir palikdavo pakelėje”), 35 susirgo (buvo palikti pakelės stotyse), 27 atsiliko nuo ešelono (kartais atsilikdavo ir vaikai) ir 8 žmonės pabėgo. Dėl sekinančio darbo, sunkių gyvenimo sąlygų, prasto ir menko maisto, ligų daugiau nei 5 tūkstančiai 1948 metų tremtinių, iš jų beveik tūkstantis vaikų, mirė tremtyje.

Dėl pandemijos šiemet Lietuvoje minėjimai nebuvo rengiami. Vilniuje tremtinių atminimas buvo pagerbtas gegužės 22 d. prie paminklo sovietinės okupacijos aukoms atminti. Seimo laisvės kovų ir valstybės atminties komisijos vardu vainiką prie paminklo padėjo komisijos narys Emanuelis Zingeris. Žilagalviai buvę ešelonų vaikai padėjo gėlių, uždegė žvakeles, sukalbėjo maldą. Atsisveikinome šviesaus atminimo Edmundo Simanaičio eilėraščio-maldos žodžiais:

*Tėve mūsų, kuris esi danguje,
tebūnie nepamiršti vardai
mano brolių,
kurie negrįžo iš Archipelgo,
saksonijų, konclagerių ir
sibirų.*

P.S. Politinių kalinių ir tremtinių asociacijų vardu dėkojame Lietuvos radijo ir televizijos žurnalistams, priminusiems Lietuvai didžiausią mūsų valstybės istorijoje trėmtį. Visa sisteminė žiniasklaida tylėjo, nė vienas komercinės televizijos kanalas, nė vienas transliuotojas nė žodeliu neužsiminė apie šį mūsų tautos genocido etapą.

RIČARDAS BERANKIS PRALAIMĖJO GERIAUSIAM PASAULIO TENISININKUI

Pirmą kartą karjeroje į trečiąjį „French Open“ turnyro etapą praėjęs Ričardas Berankis (ATP-93) nepasipriešino pirmajai pasaulio raketėi Novakui Džokovičiui – 1:6, 4:6, 1:6.

Pirmajame sete lietuvis pralaimėjo keturis taškus iš eilės, kai pagaliau trečiuoju bandymu sugebėjo laimėti tašką paduodamas. Mačo pradžioje Ričardas žaidė labai slogiai, „Eurosport“ televizijos komentatoriai lietuviškai ragino susiimti ir rodyti norą žaisti.

Pirmąjį setą serbas laimėjo per vos 27 minutes.

Antrajame lietuvis iš slo-gaus sapno pabudo ir žaidė kur kas užtikrinčiau, priversdamas ploti negausią „Roland Garros“ turnyro publiką. Pasiteisino keli lietuvių rizikingi mušimai, kelias klaidas lygioje vietoje padarė N. Džokovičius ir setas klostėsi lygiai iki penktojo geimo, kai serbas laimėjo dar vieną Ričardo padavimą – 3:2.

Laimėjęs varžovo padavimą serbas atsipalaidavo ir antrajame sete nuo to momento abu žaidėjai laimėjo savo padavimus.

Trečiajame sete N. Džokovičius vėl rodė savo akivaizdų

pranašumą, tiesa, lietuvis atliko vieną neatremiamą padavimą. Tačiau tašką Ričardas iškovojo tik penktajame geime, kai jau atsiliko 0:4 ir mačas gana greitai baigėsi.

Tenisininkai iš viso korte užtruko valandą ir 34 minutes.

93-ąją vietą ATP reitinge užimantis lietuvis su serbu kovėsi jau ketvirtą kartą karjeroje. Visus šiuos susitikimus laimėjo N. Džokovičius, neleidęs lietuviui laimėti nė vieno seto.

Lietuvis Ričardas Berankis (ATP-93) „French Open“ turnyre pateko į trečiąjį etapą, įveikęs Ugo Humbertą (ATP-32) ir Jamesą Duckworthą (ATP-101). Jo kova „Roland Garros“ turnyre 7:5, 2:6, 7:6 (7:4), 6:0 įveikus australą Jamesą Duckworthą (ATP-101) leido pirmą kartą karjeroje patekti į šio turnyro trečiąjį etapą.

Dvikova su australu vyko 2 val. ir 39 min. Iki šios kovos tenisininkai dar nebuvo susitikę kortuose.

Trečiajame etape R. Berankis susitiko su serbu Novaku Džokovičiumi (ATP-1), kuris antrajame etape 6:3, 6:2, 6:4 įveikė Urugvajaus tenisininką Pablo Cuevasą.

Pirmasis setas prieš australą Jamesą Duckworthą sudėtin-

Lietuvos tenisininkas Ričardas Berankis.

AP

gai prasidėjo lietuviui, kuris pralaimėjo savo padavimą ir buvo atsilikęs 2:5, tačiau sugebėjo išlyginti rezultatą – 5:5. Išlyginęs rezultatą R. Berankis privertė priešininką pralaimėti savo padavimą, o pats nesuklydęs laimėjo pirmąjį setą.

Antrojo seto pradžia ir vėl buvo sunki lietuviui. Šis australą paleido į priekį 4:1 ir jau turėjo gesinti gaisrą. Deja, bet R. Berankis tik kiek sušvelnino rezultatą ir turėjo antrajame sete pripažinti varžovo pranašumą.

Trečiasis setas žadėjo atkaklią kovą ir nei vienas tenisininkas neklydo iki pat 12-ojo geimo, tad teko žaisti pratęsimą. Pratęsimą savo pa-

davimo metu pralaimėjo tik J. Duckworthas, o neklydęs R. Berankis laimėjo trečiąjį setą.

Ketvirtąjį setą daug sėkmingiau pradėjo R. Berankis ir išsiveržė į priekį. Ketvirtajame geime dar kartą savo padavimą pralaimėjo J. Duckworthas

ir lietuvis buvo priekyje 4:0. Užtikrintai setą pabaigęs R. Berankis iškovojo pergalę ir pirmą kartą karjeroje žengė į trečiąjį „French Open“ etapą. Už šią pergalę R. Berankiui atiteko 90 ATP reitingo taškų ir 113 tūkst. eurų premija.

LRT

LĒKTUVO NUTUPDYMO PASEKMĖS – BALTARUSIJOS LEDO RITULININKAI IŠ LATVIJOS TURI GRĮŽTI AUTOBUSU

Dėl Baltarusijai užvertos Latvijos oro erdvės pasaulio ledo ritulio čempionate pasirodymą pabaigę Baltarusijos ledo ritulininkai namo turi grįžti autobusu, praneša Rusijos naujienų agentūra TASS.

Šią informaciją TASS agentūrai pateikė pasaulio ledo ritulio čempionato organizacinio komiteto vadovas Edgars Bunčis.

Latvija savo oro erdvę apribojo Baltarusijoje registruotiems oro vežėjams, jiems neleidžiama ir naudotis Latvijos oro uostais. Šalies oro uostai neaptarnauja kitų valstybių lėktuvų, skraidančių per Baltarusijos oro erdvę. Taip pat yra apriboti Latvijos lėktuvų skrydžiai Baltarusijos oro erdvėje, jiems neleidžiama naudotis Baltarusijos oro uostais.

Šie sprendimai buvo priimti kaip atsakas į Baltarusijos veiksmus. Gegužės 23-ąją Baltarusijos režimas Minske nutūpdė „Ryanair“ orlaivį, skridusį iš Atėnų į Vilnių, kai jis buvo Baltarusijos oro erdvėje. Iš lėktuvo buvo išlaipintas ir sulaikytas opozicinio „Nexta“ žiniasklaidos kanalo įkūrėjas ir vyr. redaktorius Ramanas Protasevičius.

Taigi, dėl šių sprendimų Baltarusijos ledo ritulininkai, kurie į čempionatą atvyko lėktuvu, Latviją turi palikti autobusu.

Baltarusijos rinktinė A grupėje užėmė paskutinę vietą ir surinko vos 4 taškus.

2021 m. Ledo ritulio pasaulio čempionatas – 84-asis ledo ritulio pasaulio čempionatas, kuris vyko 2021 m. gegužės 21–birželio 6 dienomis Rygoje.

Iš pradžių buvo planuota, kad turnyrą kartu organizuos Baltarusija ir Latvija (kaip buvo paskelbta Tarptautinės ledo ritulio federacijos kongrese, kuris vyko Kelne per 2017 m. Pasaulio taurę), tačiau 2021 m. sausio 18 d. IIHF nusprendė perkelti pasaulio ledo ritulio čempionatą iš Baltarusijos į kitą vietą dėl „saugumo priežasčių, kurių organizacija negali kontroliuoti“.

Dėl teisės rengti pasaulio čempionatą buvo pateiktos dvi paraiškos: viena iš Suomijos, kita – bendra Baltarusijos ir Latvijos paraiška.

Dėl smurto prieš protestuojančius IIHF 2021 m. sausio 18 d. nusprendė, kad čempionatas bus perkeltas iš Baltarusijos. Galimi variantai, kur vyks jisai,

buvo tik Latvijoje, Latvijoje ir Slovakijoje ar Latvijoje ir Danijoje. Lietuva irgi buvo pasiūliusi savo paraišką, bet jos kandidatūra nebuvo svarstoma.

2021 m. vasario 2 d. buvo nuspręsta čempionatą rengti tik Latvijoje.

Latvija jau surengė 2006 m. pasaulio taurę, o Baltarusija – 2014 m. pasaulio taurę.

Gegužės 24 d. prie Rygos viešbučio „Radisson Blu Hotel Latvija“, kur iškeltos pasaulio ledo ritulio čempionate dalyvaujančių valstybių vėliavos, oficialią Baltarusijos vėliavą pakeitė baltos ir raudonos spalvų istorinė baltarusių vėliava. Vėliavą pakeitė Latvijos užsienio reikalų ministras Edgaras Rinkevičius ir Rygos meras Martinis Stakis. Jis sakė, kad šis gestas buvo Rygos miesto tarybos iniciatyva siekiant išreikšti paramą nuo autoritarinio Baltarusijos vado A. Lukašenkos režimo kenčiantiems žmonėms. Pasak jo, iniciatyvą parėmė Baltarusijos opozicija.

Reaguodama Baltarusija pareikalavo, kad latvių diplomatai paliktų šalį. Latvijos Vyriausybė atsakė analogišku žingsniu.

LRT, lt.wikipedia.org, lrytas.lt

**LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianči jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

**Latvian Cleveland
Credit Union**

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

